

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bu! Reg. Ferdinánd (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. Sürögnyvím: Közlöny, Arad. :: Az Arad! Nyomda Vállalat tulajdona. kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 1080, félévre 540, negyedévre 270, havonta 90 Lej. Külföldre havonta 50 Lejtel több. :: Egyes szám 5 Lej. Vasárnap 6 Lej. :: (Bucurestiben 50 bani felár.) Hirdetések tarifa szerint. ::

XLV. évfolyam, 223. szám * Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF * Csütörtök, 1930. október hó 2

A nagydobos Pteancu-k

A kisebbségi kérdés ismét probléma lett. Nemcsak a belpolitikában, hanem a genfi nemzetközi belpolitikában is szőnyegen forog annak a 40 milliónyi tömegnek a sorsa, amelyek különböző ny államkeretekben nemzeti kisebbségbe kerültek és most a változó politikai konstellációktól várják helyzetük jobbrafordulását és azt, hogy megnyihüljön az a feszült atmoszféra, amely az impériumváltozásnak velejáruja. Megállapítható, hogy a légkör, amely a kisebbségi népeket eddig körülvette, ma már sokkal barátságosabb és elhangzanak olyan szónoklatok is a többségi politikuskak ajkáról, amelyek a megértés és közeledés hangjait ütik meg. Legutóbb Románia királya, II. Károly mondotta Kolozsváron. Makkay püspök szavaira válaszolva: „Legyenek a kisebbségek türelemmel és jóreménységgel, mert az ország helyzetének általános javulásával az ő sorsuk is javulni fog”. Őfelsége megnyugtató szavai csak fokozzák azt a bizalmat és szeretetet, amelyet az erdélyi magyar kisebbség uralkodója iránt érez.

Figyelemre érdemes még Pop Ghita alminiszternek a kisebbségi ügyek lelkiismeretes és jóindulatu szakértőjének nyilatkozata, amelyet a napokban tett a sajtó előtt. Meg kell jegyeznünk az alábbi szavait: „A többségi nép vezetőinek mindent el kell követniök, hogy a nép megbéküljön azzal a tudattal: ebben az országban kisebbségek is laknak, akiknek joguk van nyelvükhöz, kulturájukhoz és nemzetiségükhöz. Tisztában kell lenniök azzal, hogy a kisebbségek kulturális fejlődése nem jelent veszedelemet az államra nézve”. Pop Ghita külföldön is tanulmányozta a kisebbségi kérdést és tisztán látja, hogy a kisebbségi kultúra erősítése állami feladat, mert ezzel az ország szellemi ereje nyer értéket és növekszik hatalmassá. Ez a nyereség semmi esetre sem lehet olyan ok, amely miatt a többségi sajtó elítéli és kárhóztassa a kisebbségeket. Azt mondja a továbbiakban Pop Ghita: „Nekünk meg kell nyernünk a kisebbségek szívet és ezt nem lehet másképp, mint megértéssel, jóakarattal és előzékenységgel”. Ha a hivatalos kisebbségi politikát is ezek a szempontok és ez a megfontolás irányítaná, úgy a kisebbségi kérdés egyre kevesebbet szerepelne a nemzetközi fórumok előtt és itthon is eltörölné azokat a keserőségeket, amelyeket a sok sérelmes intézkedés okoz nekünk.

Őfelsége szívbőljövő, megnyugtatóan hangzó nyilatkozatai, valamint a kisebbségek szakértőjének okosan átgondolt, a megértés szellemében kifejezésre jutott szavai alkalmasak arra, hogy az itt élő kisebbségek lojalitását barátsággá fokozzák. Ugyanakkor azonban keserü szívvel kell tapasztalnunk, hogy vannak ebben az országban Pteancu-k is, szürke, jelentéktelen hivatalnokok, akiknek még is módjuk és hatalmuk van ahhoz, hogy szembehelyezkedjenek Őfelsége intencióival, a kormánytényezők kisebbségi politikájával és kicsinyes, szűk látókörű sovinizmusuk által diktált intézkedéseikkel megrontsák azt a hangulatot, amelyet a megértés szavak keltenek a kisebbségi lelkekben. Az aradi katolikus főgimnázium nyilvánosság jogának minden ok nélkül való megvonását sehogy sem tudjuk összeegyeztetni azokkal a biztató ígéretekkel, amelyek a nyilvános fórumokon hangzanak el. A minisztériumi hivatalokban, a poros rendeletgyárakban ugylátszik nem olvasnak újságot, viszont a kormány-rudnál ülő, szírhangos nyilatkozók nem tanulmányozzák figyelmesen a Monitorul Oficial. Ezért van az, hogy miközben a miniszterek legszebb szavaiat vonultatják fel a kisebbségi kedélyek megnyugtatóására, ugyanakkor a sok kullisszámogótti Pteancu vigan és fülsértően verik a nagydobot.

A royalizmust védi az új Balkán-Unió

Előkészületek a balkáni konferenciára — „A nemzeti kisebbségek kellő védelemben részesülnek“

Athénből jelentik: A balkáni konferenciát előkészítő bizottság mai ülésén Pap Anastaziu elnök részletesen kifejtette a balkáni Unió célját, amely a Balkán békéjének biztosítása és egy egységes gazdasági szervezet létrehozása. A balkáni Unió teljes egyenlőség alapján jön létre, a nemzeti kisebbségeket kellő védelemben részesítené és minden olyan támadó mozgalom ellen szervezkednének, amely a royalizmust akarná megsérteni. Végül kimondották, hogy az Uniónak a Népszövetség keretei között és annak szellemében kell létrejönnie.

Athénből jelentik: Az október 5-én összehívó konferencia a görög kamara épületében októ-

ber 12-ikéig fog tárgyalni. A konferencián hat állam vesz részt Bulgária csak akkor, ha a kisebbségi kérdést is tárgyalják. A konferencián a Balkánállamok nemhivatalosan képviseltetik magukat. Napirenden szerepel a balkáni postaszövetség megalakítása, amelynek tagjai kevesebbet fizetnének az egymásközötti forgalomban. Továbbá egységes Balkánvaluta bevezetéséről tárgyalnának, amely megszüntetné az árfolyam-ingadozásokat és a bankoknak a pénzváltással kapcsolatos állandó nyereségeit. A Balkánvaluta bevezetése előtt természetesen az összes résztvevő államok valutáját stabilizálnák.

Magyar területeket kér Csehszlovákia

A cseh lapok magyarázzák Massaryk nyilatkozatát — Dél felé nagyobbodna Csehszlovákia — Mit követel a csehszlovák kormány Magyarországtól?

Prágából jelentik: A cseh lapok csak most kezdenek foglalkozni Massaryk elnök nyilatkozatával. A Szlovenszki Vecernik azt írja, hogy az elnök szavai teljesen világosak és a határrevíziót ahhoz köti, hogy Csehország bizonyos területeket kap, amelyekkel dél felé megnagyobbodna. A lap meg is nevezi, hogy ezek a területek a Pozsonytól dél felé elterülő magyar föld lenne, továbbá az Ipoly és Sátorlajuhely vidékén történe Csehszlovákia javára határkiigazítás. Enélkül Magyarország javára területet nem lehet átengedni. Valószínűleg így gondolja ezt a köztársasági elnök is — fejezi be a lap.

A *Slovensky Dennik* című lap ezeket írja: — A köztársaság elnökének eddigi — körülbelül öt nagyobb nyilatkozata közül, amely a csehszlovák köztársaság viszonyát szögezte le Magyarországhoz, az utolsó volt a legjellegzetesebb, mert először hangsúlyozta, hogy a határrevízió Magyarországgal szemben nem lehet egyoldalú. A csehszlovák föld ugyanolyan mértékű kiszélesítést igényel a mi javunkra. Az elnök ezen szavai örömteljes visszhangot váltanak ki és azon szlovák követelmények elismerését jelentik, amelyekhez a háboru vége óta állandóan ragaszkodtunk s amely követelményeknek különböző formákban már kifejezést is adtunk. Különösen a mi jogos határkiigazítási igényünkről van itt szó Szóbtól keletre, ahol feltétlenül szükségünk van az Ipoly balpartján húzóó sávra, az egész Párkány—Ipolyság, Balassagyarmat—Szécsány—Losonc vasútvonalakra, a mátrai stratégiai határra Gyöngyöstől északra, a Bükk hegységekre, Miskolctól északnyugatra és északra a Tokaji hegvektől a Tiszáig, különösen pedig a Tarpa vidékét igényeljük teljes joggal.

A köztársaság elnöke csak azokat a kívánásainkat hangoztatta, amelyekért Szlovenszko már 1927-ben is felszólalt. Szlovenszkonak most Massaryk elnök nyilatkozatával kapcsolatban újra alkalma van egységesen fellépni történelmi jogaikért Magyarországgal szemben, még pedig a csehszlovák határoknak 10—25 kilométeres dél felé való kitolása érdekében.

„Mit akarnak ezek a kijelentések jelenteni“

A Slovák mai száma vezércikket szentel a Massaryk-intervjunak. A Massaryk-intervju a Slovák szerint legjobban a szlováko-

kat érdekli, mert a csehszlovák—magyar határ revíziójának lehetőségét pendítette meg s éppen azért kell hogy mindenki uira csodálkozását fejezze ki ezzel kapcsolatban.

— Készakarva mondjuk, hogy újra, — írja a Slovák — mert nem először történik meg az, hogy Massaryk elnök hajlandónak mutatkozott Csehszlovákia határát korrigálni, olyanformán, hogy Magyarország Szlovenszko földjéből kapna egy darabot. Graiz volt magyar külügyminiszter volt az, aki előtt Massaryk elnök már régebben hasonló értelemben nyilatkozott, de a nyilatkozatot mindenütt kétkedéssel fogadták. Ma azonban, amikor Massaryk elnök újabb készségeiről olvasunk, nem kételkedünk, hanem joggal vetjük fel a kérdést: mit akarnak ezek a kijelentések jelenteni?

Hivatalos helyről ugyan cáfolat érkezett, illetve az elnök szavainak bizonyos korrekturája, egyet azonban le kell szögeznünk, hogy az intervjú lényege ugyanaz, sőt uira megerősíti azt a tény, hogy bizonyos kedvező körülmények között hajlandó lenne a mai szlovák—magyar határ megváltoztatására, noha az a parlament, nagy- és kisantantú jóváhagyásától függ. Massaryk elnök intervjújában szinte arra lehet következtetni, hogy a szlovák—magyar határrevízióhoz szükséges jóváhagyása már megvan Massaryk elnöknek, mind a parlamentben, mind a nagy- és kisantantúnál.

A köztársaság legfőbb fórumáról a békeszerződés revíziója iránti törekvés hangzott el Szlovenszko rovására. Mi újból kijelentjük, — fejezi be vezércikkét a Slovák — hogy mint eddig, úgy a jövőben is, Szlovenszko területiális sérthetlensége alapján állunk s éppen azért magyarázatot kérünk az illetékes helyekről, miként lehet az, hogy a köztársaság legfelső helyéről kísérletek történnek a szlovák—magyar határ revíziója érdekében? Egyebekben nagyon valószínű, hogy a Massaryk-intervju további sorsa a legkompetensebb helyen nyer megtárgyalást: a parlamentben.

Prágából jelentik: Prágában elterjedt hírek szerint a lengyel követ és a magyar követ látogatást tett volna Krofta külügyminiszternél és nem hivatalos minőségben szóvá tették azokat a lapnyilatkozatokat, amelyeket egyes cseh sajtóorganumok a Massaryk ügyvel kapcsolatosan közöltek. A prágai lengyel és magyar követségek ezeket a híreket határozottan megcáfolják.

„Ha Aradon lesz a diákkongresszus, a városban teljes rend fog uralkodni”

Egydiákevezér nyilatkozata a december elsején tartandó diákkongresszusról — A diákok rendet akarnak — Szerelnék, ha a kongresszus Aradon volna

A kolozsvári egyetemi diákság egyik vezére ma átutazott Aradon. Itt több, Aradon időző diáktársát kereste fel, majd tovább ment. Alkalmunk volt a diákevezérrel röviden elbeszélgetni. A mosolygósarcu, kedves fiatal ember szívesen felelkezésre állt és több érdekes újdonságot mondott el a december elsején megrendezendő országos diákkongresszusról.

— A kongresszust mi Erdélyiek ezúttal Aradon szeretnénk megtartani. Ez azért ne okozzon semmiféle aggodalmat az aradiaknak, mert garantáljuk, hogyha itt lesz a kongresszus, a legcsekélyebb rendzavarás nem történik, *mindenki nyugodtan elláthatja dolgait, a városban nem is fogjuk észrevenni, hogy a diákság Aradon van.* Nem célunk rendzavarásokat eszközölni és a vezetőség gondoskodni fog arról, hogy gyanús elemek ne férközhessenek be a kongresszusra. Az elmúlt évben Craiovában tartottuk a kongresszust. Teljes rend volt, dacára annak, hogy egyes lapok antiszemita zavargásokról beszéltek. Nem volt ott semmiféle antiszemita tüntetés, minden szépen csendben zajlott le és a kongresszus után ámulva láttuk, hogy nemlétező botrányok híre repült szét az országban. Vannak emberek, akik szinte sportot űznek abból, hogy a diákságot diszkreditálják. Legyenek azonban meggyőződve arról, hogy sem a nagyváradi, sem a kolozsvári események nem ismétlődnek meg és ha tényleg Aradon lesz a kongresszus, úgy a városban teljes rend és csend fog uralkodni.

A teljes meggyőződés hangján mondta el ezeket a diákevezér, látszott az arcán, hogy tényleg komolyan gondolja azt, amit mondott és nem csupán az előzetes megnyugtatót célzó frázisokat puffogat. Miután többször kihangsúlyozta, hogy bizonytalan, vajjon Aradon lesz-e a kongresszus, megkérdeztük, mitől, vagy kitől függ ez?

— Több körülmény dönti el a kongresszus színhelyét. Elsősorban a belügyminisztérium. Amikor bejelentjük a kongresszus idejét, a minisztérium a diákság vezetőivel öt

városnevet közöl. Ezen városok között áll jogában választani a vezetőségnek. Most már, ha Arad nem szerepel az öt névben, úgy itt

Feloszlatták az osztrák nemzetgyűlést

November 9-én lesznek a választások — Új vezérigazgató az osztrák vasutak élén — Törvényes alapra helyezkedik a Heimwehr

Bécsből jelentik: Vaugöth szövetségi kancellár ma délelőtt minisztertanácsot tartott. A minisztertanács elhatározta, hogy a parlament feloszlására tesz javaslatot a köztársasági elnöknek. Az új kormány a választásokat november kilencedikére írta ki. A kereskedelmi és közlekedésügyi miniszterek javaslatára a minisztertanács elhatározta, hogy Dollius Engelberg dr.-t nevezi ki az államvasutak élére. Dollius Engelberg dr. eddig a mezőgazdasági kamatár titkári tisztségét töltötte be és tagja volt a keresztényszocialista pártnak.

Bécsből jelentik: Az osztrák alkotmány értelmében a feloszlást követő kilencven napon belül egybe kell hívni az új nemzetgyűlést. Politikai körökben azt hiszik, hogy jóval előbb, november végén történik meg. Az új politikai éra első dögja az államvasutak átszervezése lesz. A mostani kormányalakulat révén a Heimwehr teljesen törvényes alapokra helyezkedik és megszűnik felelőtlen alakulatlak lenni, a mint eddig volt.

Az előterjesztés alapján a köztársaság elnöke ma feloszlatta a nemzetgyűlést.

Bécsből jelentik: A küszöbön álló választások hírére az osztrák legitimisták új akciókat indítottak. Jelszavuk ezúttal az, hogy Ausztriának meg kell előznie Magyarországot a restaurálásban. *„Nem engedjük kisajátítani Ottó császárt a magyar legitimisták által!”* — hangoztatja Wolff ezredes, a császárhű néppárt elnöke. Ez a jelszó annyit jelent, hogy az osztrák legitimisták nem fogadják el a magyar legitimisták platformját, amely, szerint Ottónak

nem tarthatunk kongresszust. Elsősorban tehát aziránt kell intervenálnunk, hogy a *belügyi hatóságok által megállapított városnevek között Arad is szerepeljen.* De még nem döntött ez ügyben a diákszövetség központja sem. A kongresszusnak Aradon való megrendezését az Erdélyi diákság jelentékeny része kéri, de a központ még nem nyilatkozott a kérdésben. Október hónap folyamán eldől ez a kérdés is, úgy, hogy november 1-re már tudni fogjuk, hol tartják az idei kongresszusunkat.

trónakerülése esetén magyar nemzeti királynak kell lennie és nem foglalhatja el más ország trónját. Az osztrák legitimisták szerint Ottó azonban elsősorban osztrák uralkodó és pedig minden közjogi aktus nélkül császára lesz Ausztriának november 20-án, nagykorúságának napján. Ezzel szemben ahhoz, hogy Magyarország királyává legyen, szükséges megkoronáztatása Szent István koronájával és ennek keretében a királyi eskü letétele.

Az osztrák legitimisták tehát most arra törekednek, hogy november 20-ig sokat beszéltesse magukról és ha végcéljukat nem is tudják elérni, — erre a jelenlegi erőviszonyok mellett még csak gondolni sem lehet — popularizálni akarják azt a teóriát, hogy Ottó ezen a napon Ausztria tényleges császára lesz. Wolff ezredes öt pontból álló proklamációt bocsátott ki, amely *a köztársaság megalakulását törvénytelennek és az azóta hozott törvényeket érvényteleneknek minősíti* és azt követeli, hogy november 20-án a osztrák nép szakítsa a törvénytelen köztársasági államformával és állítsa vissza a császárságot.

A császárhű néppárt szinte minden létező népgyűlést fog rendezni október és november hónapjaiban és egyúttal népszavazás elrendelését kéri ikeket köröztet aláírásra. Ez a népszavazási akció azonban nem vehető komolyan, mivel Wolff ezredes még csak azt sem remélheti, hogy össze tud hozni annyi aláírást, ami a népszavazás elrendeléséhez az alkotmány rendelkezései szerint szükséges. Ottó 18. születésnapján, november 20-án egyébként Wolff ezredes egy legitimista deputáció élén személyesen fogja tolnácsolni a császárhű osztrák nép hódolatát.

Az író is ember

G. B. Shaw.

Ha felsoroljuk, kik a legnépszerűbb emberek a földön, kétségtelenül az első helyek egyikét Georg Bernhard Shaw vagy még rövidebben G. B. Shaw vagy a legrövidebben G. B. S. fogja elfoglalni.

Méltán kérdezheti azonban a „nyájas” olvasó, hogy e sorok írója hogy jutott erre a határozottan merész állításának megkockáztatására. Hiszen rengeteg államférfi, politikus, művész, színész, filmszínész van a világon. Akik — talán — népszerűbbek, mint ez a morozus, szakállas drámaíró-aggastyán.

Hogy eldöntsük, kik a világ legnépszerűbb alakjai, el kell előbb azt is döntünk, kik határozzák meg ezt a jelzőt? Hát kérem, akár hogy méltóztatnak csodálkozni, ezt a címet a közönség adományozza. És hogyan? Úgy, hogy szeret egy-egy ember életéről olvasgatni.

A közönség szeretetét pedig egy szeizmográf-gép nézi. A szeizmográf-gép is élő ember. A neve: riporter. Teltát az az ember, akit a riporter, vagy a riporterék tömege, a legtöbbször lefotografál, az a legnépszerűbbek közé tartozik.

Nos, hát nézzük csak: ki is ez a G. B. S. Hetvennégy éves drámaíró. Az írországi Dublinban született 1856 július 26-án. Husz éves korában Londonba ment, ahol mint szocialista agitátor és képzőművészeti kritikus, csakhamar nevet szerzett magának. Három nagy folyóirat munkatársa volt. A „Star”, a „World” és a „Saturday Review” című lapokba írt tárcákat, essay-eket Wagnerről, Ibsenről. Erről a két témáról könyvet is írt. 1891-ben jelent meg

Ibsenről írott könyve s 1898-ban egy brosurája, amelyben Wagner Richarddal foglalkozott.

Irodalmi karrierje regényeivel kezdődött, amelyek 1880—83-ban jelentek meg. De a világhírt, amely nemsokára nevét körülvette, drámáival szerezte. Történelmi persziflász a „Caesar és Kleopátra”, — ez egyik leghíresebb műve. De a „Hősök”, „Tanner John”, „Warrené mestersége”, „Androelos és az oroszán”, „Pygmalion” mind egy-egy világsiker fontos állomása.

Németországban Siegfried Trebitsch fordítja a nagy író műveit. A nagy amerikai publicista, Mencken 1905-ben nagy tanulmányt írt Shawról. Ez a mű még ma is minden Shaw-tanulmány legkeresettebb forrasmunkája.

Hetvenedik születésnapja az egész művelt világ ünnepe volt. Gratulációkkal, üdvözlő sürgönyök ezrével keresték fel az ősz író a világ minden részéből. És — senki sem lehet próféta a saját hazájában — a legkevésbé Anglia részéről üdvözlőtek a legnagyobb élő angolok egyikét, Shawt.

1926 november 12-én az 1925. évi irodalmi Nobel-díjjal tüntették ki, amit azonban G. B. S. visszautasított. A londoni svéd nagykövetség közbenjárására azonban elfogadta a tettekes összeget és az angol-svéd kulturbarátság ápolásának előmozdítására adományozta.

Új darabját 1929-ben mutatták be Angliában „Almásszeker” címen. De már meg volt a darab berlini premierje is, ahol „Amerika császára” az érdekes Shaw-mű címe.

Shaw a paradoxonok embere. Unalmas közhely ugyan ez a mondat, de ez a valóság. Valósággal tobzódik a ferde, egyéni szemzőből megvilágított helyzetekkel s darabja-

nak ez az érdekes ielfogása egyéni ízt, zamatot ad azoknak.

Irtózik a fotografusoktól. Azt mondja, megkeserítik az életét. Nem is csoda! Hiszen minden lépését kísérik, minden pillanatát, cselekedetét le akarják fotografálni.

Hogyan dolgozik? Hogy gondolkodik az íróasztalánál?

Hogyan uszkál a tengerben? Ez is nagy probléma volt. Természetesen egész addig, míg egy szemfüles riporter meg nem örökölte.

Aztán építettett egy kis faházikót magának. Olyan volt, mint a kis mesebeli kacsalábon forgó kastély. Forgatható volt. Shaw azt akarta, hogy amíg nyaral, mindig nap süssön be hozzá. Persze, hogy körülvették a fotóriporterok a házat és addig nem nyugodtak, amíg el nem csipték az öreget, amint — forgatja házat.

Aztán egy szappangyár megjelent új kreációival néhány évvel ezelőtt a karácsonyi piacon. Az egyik szappan-épitmény egy sikerült Shaw-szoborkarikatura volt. Nagy siker. Mindenki Shaw-val mosakodott.

Nem érdektelen az a kép sem, amely G. B. S.-t, mint szerzetest ábrázolja. No, azért nem kell megijedni: nem lett pap a drámáiról. Csak esőt várt Brioniban, felvett magára egy nagy gallért. Magától értetődik, hogy ott volt a közelben egy fényképész: egy kattintás és Shaw belekerül a képeslapokba, mint szerzetes.

Aztán jött a beszélőfilm. Ki volt az első európai, akit beszélőfilmre felvettek? Shaw. Nagy tömeg pénzt kapott ezért a „fellé-

POP GHITA KÖZOKTATÁSÜGYI ALMINISZTER:

„Nekünk meg kell nyernünk a kisebbségek szívét — megértéssel, jóakarattal...”

A román politika legkiválóbb kisebbségi szakértőjének érdekes nyilatkozata — Respektálni kell azt a jogot, hogy a kisebbségek anyanyelvükön beszélhessenek — A kisebbségi kérdés csupán pszichológiai probléma —

BUCURESTI, október 1. Egy bucuresti-i újságíró felkereste Pop Ghita közoktatásiügyi alminisztert, akinek a kisebbségi kérdéssel való vonatkozásai közismertek. A képviselő a következő érdekes nyilatkozatot tette a hírlapíró előtt:

— A kisebbségi kérdésről általában azt mondom, hogy az inkább pszichológiai probléma és ezért a lelki atmoszférával van kapcsolatban. Ellenséges hangulatú türelmetlenség és meg nem értés az egyik oldalon, bosszúállás, bizalmatlanság a másik oldalon. Így rendkívül nehéz megoldani a kisebbségi kérdést. Ha a kisebbségek nem adták még föl megvalósíthatatlan álmukat, nagyon természetes, hogy bármilyen koncessziókban is részesüljenek, azokkal nem lesznek megelégedve. Minden előnyt, amit kapni fognak, minden kísérletet a kiengesztelésre és kibékülésre: gyöngeség jelének fognak tekinteni a többségi nép részéről és azt fogják gondolni, hogy ez az első lépés megvalósíthatatlan álmuk felé. A kisebbségeknek meg kell érteniük, hogy vannak határok, amelyekken túl a legjobb akaratu kormány sem mehet.

Le kell mondaniok teljes lojalitással minden olyan követelésről, amely túlhaladja ezeket a határokat.

A többségi nép vezetőinek pedig mindent el kell követniük, hogy a nép megbéküljön azzal a tudattal: ebben az országban kisebbségek is laknak, akiknek joguk van nyelvük, kulturájukhoz és nemzetiségükhöz. Tisztaba kell jönniük, azzal, hogy a kisebbségek kulturális fejlődése nem jelent veszedelmet az államra nézve.

— Nem kell elfelejteni, hogy a súlypont nem a szép és hangzatos, de alapjában véve nagyon is átlátszó értelmű lojális nyilatkozaton van és azon sem, hogy valaki jól-rosszul megtanulta az állam nyelvét, hanem azon, hogy a kisebbségek érzelme az állammal szemben valóban őszinte és bensőséges legyen. Kevés értelmű van a lojális nyilatkozatnak, ha az illető első alkalommal a gyakorlatban mást csinál, mint amire nyilatkozatában fogadkozott.

Nekünk meg kell nyernünk a kisebbségek szívét és azt nem lehet másképp, mint megértéssel, jóakarattal és előzékenységgel.

A kolozsvári városi tanácsban a magyar nyelv használata miatt történt botrányokkal kapcsolatban Pop Ghita a következőket mondotta:

— Bármilyen váddal is illessenek, nyugodt lelkiismerettel mondom, hogy a városi román blokk tagjai óriási hibát követtek el, amikor megakadályozták a magyar tanácságokat abban, hogy anyanyelvükön beszéljenek. Vállalom a konzekvenciákat, amikor kijelentem, hogy ahol a kisebbségek többségben vannak, vagy jelentős csoportot képeznek,

el kell ismerni részükre és respektálni kell azt a jogot, hogy anyanyelvükön beszélhessenek.

Meg vagyok győződve, hogy akik ennek ellenkezőjét csinálják, bármennyire is hangoztatják, hogy jó románok, épp oly ellenségei a román államnak, mint az irredenták.

Liberális támadás a kormány ellen a kisebbségi iskolák támogatása miatt

Érdekes fejlemények egy miniszteri rendelet körül — A Natiunea-nak fáj az, hogy a községek a felekezeti iskolákat is támogatják

Nagy érdeklődést keltett az Aradi Közlöny mai cikke, amelyben arról számol be, hogy a belügyminiszterium erélyeshangú rendeletben foglalt állást a magyar párt egyik körlevelen ellen. Ez a körlevél — mint megírtuk — felhívja az egyes községi tanácsokban levő magyar-párti tanácsosokat, ne járuljanak hozzá ahhoz, hogy az illető város vagy község viselje az állami elemiskola fenntartásának költségeit. A belügyminiszterium kilátásba helyezi, amennyiben ez megtörténne, hogy bezárattja a felekezeti iskolákat s azonkívül közigazgatási szankciókat is alkalmaz. A miniszteri rendelet azonban leszögezi, hogy a kisebbséglakta községekben feltétlenül támogatni kell a felekezeti iskolákat. És ez az a pont, amely körül a mai napon érdekes fejlemény támadt. A Natiunea című kolozsvári liberális lapnak az egész mi-

niszteri rendeletben csupán az a rész fáj, amely a kisebbségi iskolák támogatását írja elő. A Kolozsvárról érkezett jelentés egyébként így szól:

A Natiunea című liberális lap élén támadást intéz a kormány ellen. A törvény értelmében ugyanis a községek költségvetésének 14 százalékát az állami iskolák fenntartására kell fordítani. A kormány most rendeletet adott ki, — írja a Natiunea — amely szerint ebből a 14 százalékból ezentul nemcsak az állami iskolákat, hanem a felekezeti tanintézeteket is támogatniuk kell a községeknek. A Natiunea ezért éles hangon támad és kifogásolja, hogy a kormány a magyar és német iskolákat támogatassa a román iskolák rovására. Kisebbségi körökben a Natiunea híradása nagy feltűnést keltett.

Érdekes párbaj folyt le Budapesten

Két görög előkelőség egy asszony miatt párbajozott egy budapesti vivóteremben — A rendőrség elővigyázati intézkedései nem vezettek eredményre — Mindkét fél sértetlen maradt

Budapestről jelentik: Ismeretes, hogy két görög uriember, Georges Scoizes és Apostolides Constantin Budapestre jöttek, hogy itt, miután Magyarországon a párbaj megengedett dolog, egy asszony miatt súlyos természetű párbajt vívjának. A párbajt óriási érdeklődés előzte meg és a rendőrség mindent elkövetett, hogy annak megtartását megakadályozza. Napok óta Scoizest a rendőrség állandó figyelem alatt tartotta és egész sereg

detektív követte Apostolidest is, aki ma érkezett meg Budapestre. Mindennek ellenére a Magyarország értesítése szerint a két görög ur ma délután 3 órakor a Ferenc József-kaszárnya fedett vivótermében lefolytatta a párbajt sima csövű pisztollyal, 25 lépésről. A párbaj végeztével mindkét fél sértetlen maradt. A párbajozók segédei Széchenyi Pál gróf, Almásy Lajos gróf, Bethlen András gróf és Zichy Ferenc gróf voltak. A párbajon megjelent Ypsilanti herceg is.

Rendeljen még ma

magyar osztálysorsjegyet.

84.000 sorsjegy

42.000 nyeremény

Minden második sorsjegy nyer.

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

500.000 pengő = cca 15 millió Lej.

300.000 pengő; 200.000 pengő; 100.000 pengő stb. stb. Összesen közel **8 millió pengő = cca 240 millió Lej.**

A húzások már október 17-én kezdődnek.

Hivatalos árak osztályonként.

Egész: 24 pengő	Fél: 12 pengő	Negyed: 6 pengő
---------------------------	-------------------------	---------------------------

Az I. osztály ára később is fizethető.

DELEJ LÁSZLÓ

bank- és váltóüzlet

BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 34.

Megtalálták

az eperjesi vértörvényszék áldozatainak csontvázait

Nagyjelentőségű történelmi lelet a szinnyei templomban — A magyar evangélikus egyház ünnepélyesen eltemeti a maradványokat

Eperjesről jelentik A város melletti Szinnye községben nagyjelentőségű történelmi leletre bukkantak. A XVI. századbeli templomban ráakadtak több olyan magyar protestáns maradványaira, akiket az eperjesi vértörvényszék végzett ki. Mint ismert, az 1680—90-es években a gróf Caraffa Antal vezetése alatt álló vértörvényszék 24 előkelő protestáns vezetőférfiut borzalmas kínok között lefejeztetett és felnégyeltetett, vagyonukat pedig konfiskálta. A kivégzettek közül többnek a holttestét hozzátartozóinak sikerült megszerezniük és azokat a templomban temették el. A kutatás alkalmával eddig két törzsnélküli koponyát és négy csontvázat találtak. A történelmi maradványokat a magyar evangélikus egyház vette gondjaiba, amely azokat később nagy ünnepségek között temeti el.

Ma bezárták

az aradi éjjeli mulatókat

Ma megtörtént az aradi nyilvános házak végleges bezárása. A délelőtti órákban a rendőrség és a város képviselőiből álló vegyesbizottság szállt ki a nyilvános házakhoz annak megállapítására, eleget tettek-e a tulajdonosok a bezárásra vonatkozó rendelkezésnek. A bizottság tagjai: Cucu Vazul dr. városi főorvos, Memete Demeter dr., a poliklinika gazdája, Iancu Traian rendőrigazgató és Ghebelean komisszár, az erkölcsrendészeti osztály főnöke voltak. Megállapították, hogy a nyilvános házak alkalmazottai már elköltöztek és a szobák üresen állanak. Erről szabályszerű jegyzőkönyvet vettek fel, majd eltávolították. A hatóságok összesen hat mulatóhelyet zártak be, ezenkívül pedig intézkedtek aziránt is, hogy a hasonló célt szolgáló fürdők is bocsássák el női alkalmazottaikat. A nyilvános házak lakóinak egy része elutazott Aradról, másrésze pedig a rendőrségtől kér igazolványt, hogy foglalkozását tovább üzhesse.

Az aradi szikvizgyárosok meglebbezték

„A városnak nem szabad polgárai
existenciájára törni” — Törölje a
város a szikvizgyár felállítására előirányzott 700.000 lejt — Attól félnék, hogy a
város legközelebb szabóműhelyi, cukrászdát létesít

Ma beérkezett az aradi városháza iktató hivatalába az első felebbezés a város 1931. évi költségvetési tervezete ellen. A felebbezést az aradi szikvizgyárosok kartellje nyújtotta be, arra kérve a városi tanácsot, **törölje a tervezetből a városi szikvizgyár felállítására előirányzott 700.000 lejt.** A terjedelmes beadványban a szikvizkartell ismerteti a jelenlegi áremelés előzményeit és kijelenti, hogy ez nem indokolja a város lépését, amellyel egy harminc családnak konyeret adó vállalatot akar tönkretenni.

— A városnak nem szabad polgárai existenciájára törni — mondja a beadvány — és konkurens vállalatokat létesíteni, amivel csökkenteni adófizetőinek számát. Legközelebb azon vesszük észre magunkat, hogy városi cukrász-

dát, szabó- és cipésműhelyeket is fognak alapítani és az üzleti élet minden terén konkurenciát csinál saját adófizető polgárainak.

A felebbezés egyben a Kereskedelmi és Iparkamara egy átiratát is közli, amelyben a szikvizkartell védelmére kel. A közeli napokban sor kerül arra, — mint értesülünk — hogy a temetkezési vállalatok en bloc felebbeznek és kéri a tanácsot, mondja ki, miszerint a város nem csinál új vállalatokat. Az egyes felebbezéseket a városi tanács tárgyalja le, amelyet előreláthatólag október 10-ére hívnak össze. A tanácsstagok többsége azon az állásponton van, — amelyet ezúgyben az *Aradi Közlöny* is megszögezt — hogy a városnak nem szabad tönkretennie polgárai existenciáját és így a vállalatok körül nagy és heves vita várható a tanácsülésen.

Megjelent az orosz kereszténység vöröskönyve

Gyilkosság, guny, pornográfia és postagalambok raja a szovjet vallásellenes irtóhadjárataiban — Kézzeel másollák az emberek az evangéliumot — Család helyett — rabszolgahorda —

Berlinből jelentik: Megjelent az orosz kereszténység vörös könyve, amelyet kiváló orosz és német tudósok állítottak össze és amelynél megrázóbb, izgalmasabb olvasmány el sem képzelhető. A könyv megdöbbentő realizmussal tárja elénk azt az irtóhadjáratot, amelyet a szovjet Intézet a vallás ellen és amelynek irtózatosságot következményeit a legszigorubb tudományos tárgyilagossággal mutatja be. Az első támadás az állami egyház, a görög ortodox egyház legázolását tűzte ki célul, miközben a szovjet vezérei azt a látszatot keltették, mintha csak elavult vallásos szokásokat akarnának életrekelteni. Ez természetesen csak a kezdet volt. A végcél kiirtani a lelkekből minden természetfölötti hatalomban való hitet és minden ilyen hiten alapuló erkölcsöt és meggyőződést.

A kommunisták vaskövetkezetességgel láttak munkához. A jelenleg Szófiában élő orosz teológus, az egykori szentpétervári egyetem tanára, Nikolaj Globukovszki, megrázóan adja elő az orosz ortodox egyház összeomlását. 1917. és 1930. között a bolsevista uralom idején. Erőszak, tervszerű szét-tördélés és ellentétek támasztása, gyilkosság és durva guny lépett munkába. Olyan borzalmak történtek, amelyeket az ember szégyel leírni. Légió a meggyilkolt papok száma, a rettenetes nyomás alatt olyan heroizmus alakult ki, amely az ökeresztény mártírokra emlékeztet.

Ami nem sikerült az erőszaknak, azt a guny fegyverére bízzák. A színházakban becsmérlő darabokat játszanak, mint az „Égi mechanika”, ahol Istent és a szenteket gunyolják ki. Az Országot atheista, pornografikus termékkel árasztják el, amelyeknek szolgálatába még postagalambokat is állítanak. Külön Intézeteket alapítanak a kereszténység leküzdésére, minden vallásos és egyházi könyvet elégetnek, utánnomásukat, vagy a külföldről való behozatalukat megakadályozzák. Ennek ellenére az emberek szorgalmasan másollák a zsolnákat, az evangéliumokat és kézről-kézre adják.

Globukovszki nyílt leszámolást követel Oroszország egykori szövetségeseivel, akik részvéttel nézik, hogy irtják ki a szerencsétlen, megnyomorított orosz nép lelkéből a keresztény gondolatot. Hans Koch, a kelet-európai egyháztörténet magántanára a bécsi egyetemen, aki orosz fogsága hosszú éve alatt alapos betekintést nyert az orosz viszonyokba, egy másik fejezetben tárgyalja a nagy, megsemmisítő hadjárat világnézeti és politikai feltételeit. Szorgalmas kutatással óriási anyagot gyűjtött össze. Szadista kegyetlenség nyilatkozik meg a vallás szolgá-

nak ravaszul kiokoskodott, törvényt szabályozott jogfosztásában. Tisztán jogi szempontból szörnyűségek az állam és az egyes egyházak között kötött szerződések az állam tulajdonát képező templomok használatára nézve. A papokat kizárják az aktív és passzív választójog gyakorlásától, ami annyit jelent, hogy fizetést sem kapnak az államtól. **A vallásos érzelmű hatademberek nem részesülhetnek főiskolai nevelésben.** A vallásoktatás magántermészetű, de a növendékek száma nem lehet több háromnál, még akkor sem, ha valaki a saját gyermekeit tanítja. Képmellékek mutatják be a vallásellenes plakátokat, amelyek Jézus Krisztust mint a kapitalizmus védelmezőjét ábrázolják.

Iván Iljin, azelőtt moszkvai egyetemi tanár, a családi élet széthullását mutatja be, amit az Istentelen világnézet céljával tüzött ki. **A család helyébe emberi nyájt akarnak mesterségesen hitegyesíteni, amely azonban sokkal jobban hasonlít egy rabszolgahordához.** A materializmus tanítása szerint a kommunista gondolkodásmód az emberben nem lát egyebet, mint állatot, amely munkaeszközöket állít elő. A házasság szó minden értelmét elveszítette, ma már csak párosodásról beszélnek. Az orosz szovjet-törvénykezés egyáltalán nem ismeri a bigámia büntetőjogi fogalmát. Sőt egyenesen elősegíti a bigámiát bizonyos népfajoknál. A gyermekek milliónál nagyobb számú kóborolnak szülői felügyelet és iskolai nevelés nélkül. Könnyű elképzelni, hogyan fog festeni erkölcsi és szellemi tekintetben az a generáció, amelyet a szovjet elvei szerint neveltek. Ha ezek a gyerekek felnőnek, saját magukkal ilusztrálják legjobban a kommunizmus csődjét.

Tanító urak! Szentpétery-féle új kiadású tankönyvek SANDOR FERENC könyvüzletében.

Színház — Irodalom — Művészet

Földi Mihály

Tizenkét kötetes gyűjteményben jelennek meg az ismert magyar író munkái

A Nyugat nagymultu produktív gárdájából nőtt ki, gimnazista volt még, amikor első novellája nyomtatásban látott napvilágot. Földi Mihály orvosnak készült és a világháború megrázó eseményei szorították kezébe a tollat. Ekkor írta meg közvetlen impressziók hatása alatt háromkötetes nagy regényét, amellyel neve odakerült a magyar beérkeztettek sorába. Hihetetlen produktivitással forgatta Földi Mihály tollát. A világháború végén újságró lett és emellett egyre-másra látott nyomdapesteket minden irodalmi írása. Az „Élet tolvaja”, a „Mámorosok”, a „Havasy Hirsch-fiu”, „Övök az élet”, a „Csábító”, a „Sötétség” című regényei egymásután jelentek meg a könyvpiacra és ugyyszólván egy csapásra hódította meg minden munkájával a maga számára a magyar értelmiséget. Földi Mihály ma mindössze 36 éves, de kiforrott tehetség és emellett termékenységgel elérkezett ahhoz a ponthoz, amikor a legnagyobb magyar könyvkiadó cég, a Franklin-társulat műveinek 12 kötetes gyűjteményét bocsátja a magyar olvasók elé. Földi Mihály munkáinak kiadása biztos könyvsiker, hiszen minden egyes regényével rengeteg új hívet szerzett magának.

* Október 11-én lesz az Idei színház ünnepélyes megnyitója, a Victoria premierjének keretében. Az aradi közönség előtt nem ismeretlen a nagyszerű operett pompás pesti sikere a Király Színházban. Sorozatos előadásokat ért el a darab és mert az igazgatóság hosszú időre el akarja vetni a színház műsorgondját, keresve sem találhatott volna alkalmasabb operettet a szezonnyitásra. Az október 11-iki dátum most már végleges. Földes Imre, Harmath Imre és Ábrahám Pál kiváló operettjének díszletei már teljesen készek, valóságos eseményszámba fognak menni. A próbák Felhő Ervin főrendező irányításában megindultak. A főszerepeket az operettegyüttes főerősségei játsszák, mint Kornély Mária, Agoston Baba, Vínóze Emmi, Dancs Ica, Keleti Árpád, Fratta Géza, Székely Bálint, Felhő Ervin, Csóka József stb.

„Ha katasztrófa lesz, annak nem Anglia az oka”

Londonból jelentik: A brit birodalmi konferenciát ma ünnepélyesen megnyitották. A megnyitáson jelen voltak a kormány tagjai és hat dominium, valamint India képviselői. A konferencia elnöke Macdonald, akinek megnyitó szavai után a napirendre tértek.

Londonból jelentik: Macdonald miniszterelnök a birodalmi konferencián az általános leszereléssel kapcsolatosan ezeket mondotta:

— A kiállítások nagyon aggasztóak, ha a katasztrófa bekövetkezik, annak oka nem Anglia lesz, amely állam mindent elkövetett, hogy békeszerződést és békéltetőket nyomtatékosan hangsúlyozza.

CENTRAL-mozgó.

Ma és mindennap!

Szombatok szombatja

(A Jazz-énekes)

AL. JOHNSON

első és legnagyobb beszélő, zenélő és éneklő világfilmje telve a legszébb és leghatásosabb zsidó énekszámokkal, melyek közül kiemelkedik a Kol Nidre áhitatos dallama.

Amerika diadala!

Világszláger!

Románia a Népszövetség útján kap kölcsönt

Eredményesek TITULESCU genfi tárgyalásai — A Népszövetség garanciájára a Blair-csoport ad kölcsönt — MADGEARU felszólalása Genfben

Genfből jelentik: A Népszövetség gazdasági terveiről szóló főbizottsági jelentéssel kapcsolatosan Madgearu román külügyminiszter ma felszólalt, és utalt arra, hogy az 1927. évi nemzetközi gazdasági értekezlet indítványait nem vették figyelembe. Az elszigeteltség politikája egyre nyilvánvalóbbá válik. A vámfigyverszűnet megkötéséről tárgyaló értekezleten 22 állam iparcikkre és 13 állam mezőgazdasági cikkekre léptetett életbe felemelt vámtételeket. Az általános válság oka, szerinte elsősorban a mezőgazdaság válságában rejlik. A középeurópai államok különösen nehéz helyzetben vannak. Ha a legtöbb kedvezmény alapján az államok továbbra is vámfalakat állítanak az exportáló agrárállamok terményei elé és ha megtűrik a politikai és gazdasági dumping rendszerét, ebből magától értetődőleg következik, hogy az érdekelt államok kénytelenek lesznek gyökeres revízió alá venni gazdasági politikájukat. Az orvoslás egyedüli módja preferenciális elbánást biztosítani a mezőgazdasági cikkek számára. Madgearu után Bordin kanadai delegátus fenntartását jelentette be a preferenciális vámtételek alkalmazásával szemben. Flandin francia delegátus a gazdasági válság okairól beszélt. Slevici lengyel delegátus a varsói agrárkonferencián résztvevő államok nevében kijelentette, hogy a varsói értekezlet a jövő európai szövetség útját egyengette. A vitát holnap folytatják.

Párisból jelentik: A román politikai körök Genfben beható tanácskozásokat folytatnak egy, Romániának nyújtandó kölcsön ügyében. Egy nagy londoni tőkeérdekeltség hajlandónak mutatkozik az igényelt összeget megadni s a jelenlegi tárgyalások abban a stádiumban vannak, hogy a tőkecsoport a kölcsönösszeg biztosítékaira vonatkozólag kért feltételeket. Az sem titok többé, hogy Titulescu a Népszövetség révén akar kölcsönt szerezni az országnak. Titulescu tárgyalásai is eredménnyel kecsegtetnek, amennyiben a genfi konferencián elérte azt, hogy a legközelebbi időben a Népszövetség gazdasági bizottságának egy delegációja keresi fel Romániát. Ez a delegáció részletes jelentést készít majd az ország gazdasági helyzetéről és a Népszövetség ezen jelentés sze-

Véres zavargások Lengyelországban

5000 Pilsudszki-lövész felvonulása egy sziléziai városban — A lengyel diktátor újabb tettei

Varsóból jelentik: Pilsudszki rendeltére Keletgaliciában tovább folytatják az irtó hadjáratot az ukrán nacionalisták ellen. Tegnap is számos letartóztatás történt. Egy Tarkotzki Boriszláv nevű orosz házában husz katonai löfegyvert találtak. Ezenfelül rengeteg municiót foglaltak le. Cholonban letartóztatták Mochine volt ukrán képviselőt, aki elen a

L. Grünberger & Co.

Arad, Forrai-uca Nádasdi-palota.

Üzletáthelyezés

miatt raktáron levő áruit
mélyen leszállított

árban árusítja.

Maradékok félárban.

rint fogja elbírálni Románia kérését. A kiszivárgott hírek szerint olyan megoldásról is volt szó, hogy a Népszövetség biztosítékot adna a Blair-csoportnak, amely azután pénzügyileg az ország rendelkezésére áll. A nemzetközi pénzpiacon úgy ítélik meg Románia helyzetét, hogy egyedül a Népszövetség garantálhatja a román kölcsönt, a mely esetben angol-amerikai és svájci tőkeérdekeltségek is hajlandók lennének egy együttes kölcsönt nyújtani Romániának.

hazaárulás és állam elleni összeesküvés vádját emelik. A hatóságok erélyes fellépése mindenestre eredményezett annyit, hogy a keletgaliciai ukrán községek egyre-másra küldik a hódoló feliratot Pilsudszkiinak.

Varsóból jelentik: Thorn sziléziai városkában súlyos zavargásokra került a sor. A nemzeti demokrata párt pártkongresszust tartott, amelyen ismét kimondták, hogy a legélesebb harcot folytatják Pilsudszki ellen. Maga a nemzeti demokrata népgyűlés nyugodtan folyt le, mert a szónokok a múlt tapasztalatain okulva, tartózkodtak attól, hogy provokáló kijelentéseket tegyenek. A zavargásokat az a körülmény idézte elő, hogy a városba 5000 Pilsudszki-lövész érkezett. Ezek a lövészek megszállták a Thorn felé vezető országutakat és minden, a város felé igyekvő autót megállítottak. A gépkocsikból kiszállították azokat az utasokat, akik a nemzeti demokrata pártkongresszusra igyekeztek. Ezek kénytelenek voltak gyalog a városba menni. Helyenként husz kilométert is kellett gyalogolniuk. Az erőszakosságok hallatára a nemzeti demokraták önvédelmi alakulatai is felvonultak és megkezdték az ellenakciót Pilsudszki lövészeivel szemben. A város jobb helyén kisebb-nagyobb összetűzésre került a sor. Helyenként puskák is durrogtak és természetesen sebesülések is történtek. A rendőrség a tüzokosságot hívta segítségül és vizsugarakkal szórta széjjel a nemzeti demokratákat.

Elmebetegnek nyilvánították
a botrányhős pesti milliomot

Budapestről jelentik: Somogyi Pál Károlyt, a fiatal budapesti milliomot, akinek botrányai sokat foglalkoztatják a nyilvánosságot, elmebetegség címen ideiglenes gondnokság alá helyezték. Somogyi Pál Károly ezzel megszüad botrányainak büntetőjogi következményeitől, mintán tetteiért csak magánjogilag vonható felelősségre.

Az aradi mozik mai műsora

5. 7 és 9 órakor.

CENTRAL: Premier. SZOMBATOK SZOMBATJA. (A jazz énekes) Korunk egyik legnagyobb hangosfilmje, melyben Al Jolson énekel, beszél, sir és nevet egy mint senki más. Az előadások megkezdésekor az ajtók bezáratnak.

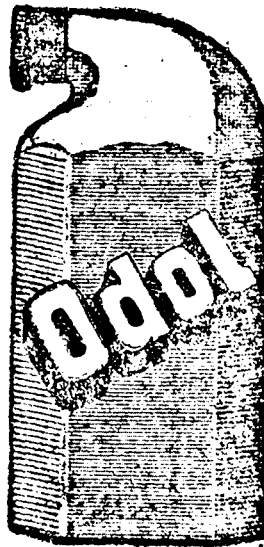
SELECT: Ma utoljára. Metro-Goldwyn-film: A NÉGY FAL. Nagyhatású dráma. Főszerepekben: Joan Grawiort és John Gilbert.

ELITE: Új műsor. HÁZASÉLET VÁLSÁGA. Dráma. Főszereplők: Evelyn Holt, Henry Stuart és Igo Sym.

GRADISTE: Új műsor. 7 és 9 órakor. A SZALONOK TIGRISNŐJE. Társadalmi dráma. Főszerepekben: Diana Hart, Eurico Rivero és Jacky Monnier.

A gyermekek száj - ápolása

a legegyszerűbb és legkellemesebb módon az Odol szorgalmas használata által történik. A tisztításnak különösen reggel és este — de lehetőleg ebéd után is — kell történnie. A gyermekek az Odol-lal való kiöblítést hamar megszokják, mert az Odol jó ízű és a szájnak kellemes frisseséget ad.

Megérkeztek Aradra a baptista világkongresszus külföldi delegátusai

Holnap a téli színházban kezdődik a kongresszus — Előkelő vendégek Aradon — Több száz főnyi ének- és zenekar tart esténként előadást — Kellemetlen incidens a színházépületek átengedése miatt

Holnap, október 2-án kezdődik meg az aradi téli színházban a baptisták nemzetközi kongresszusa, amelyre a külföld, valamint a belföld minden részéből mintegy 2000 delegátus érkezik Aradra. Ma délután már megérkezett a delegátusok egyrésze, akiket az aradi állomáson a romániai baptista egyház vezetőségéből alakult bizottság fogadott. A többi vendégek az esti és éjszakai órák folyamán jöttek meg, egy csoportot pedig holnapra várnak. Kanadából a baptisták világszövetségének elnöke: John Mac Vell érkezett Aradra, míg az angliai baptisták képviselőjében I. H. Rushbrooke, a világszövetség titkára jött.

Már nagyban folynak az előkészületek a világkongresszusra, amelynek tartama alatt többszáz főből álló ének és zenekar tart esténként előadást a hívők részére. Az aradi téli színház kapuja felett már ott áll a nagy tábla: *Bine ati venit. (Isten hozott)* felirattal. Ungurean, a romániai szövetség elnöke intenzív tevékenységet fejt ki a külföldi vendégek fogadtatására és a kongresszus rendezése körül s

előreláthatólag impozáns keretek között zajlik le a világkongresszus. Két napig a téli és két napig a nyári színházban tartják gyűléseiket a baptisták, akik a kongresszus utolsó napján, vasárnap nagyarányú vallási estélyt rendeznek a nyári színházban.

A kongresszus rendezése körül incidens történt tegnap az aradi városháza kulturális hivatalában. Popa Constantin városi kulturális akadályokat gördített a színháznak a kongresszus céljaira való átengedése elé, ami miatt heves összeszólalkozás keletkezett a baptisták vezetői és a kulturális akadályos között. A baptisták nyomban felkeresték dr. Velcsov Géza alpolgármestert és jelentést tettek az esetről.

Az alpolgármester tudomásul vette a panaszt és megígérte, hogy vizsgálatot indít az ügyben. Megígérte, hogy abban az esetben, ha sérelem érte a baptista egyházat, amely törvényben elismert vallásfelekezett, úgy megfelelő orvoslást kap.

H I R E K

Kiállítást rendeztek a filmsztárok ruhaszámláiból

Érdekes világkiállítás nyílt meg Hollywoodban — Greta Garbo egy millió, Bányk Vilma 876.000 dollárt költött három év alatt ruhára. — A férfiak közül legelegánsabb — Roland Colman

Hollywoodból jelentik: Érdekes kiállítás nyílt meg az elmúlt napokban a film fővárosában, amely a „világkiállítás” igen hangzatos elnevezését viseli. Kétségtelen, van is benne valami, hiszen Hollywood sztárjainak jó nyolcvan százaléka a világ különböző részéről került ki az újvilágba. Ami viszont a kiállítást illeti, az teljesen páratlan a maga nemében és az amerikai ötletességre és eredetiségre jellemző. Mert Hollywoodban világhíres sztárok ruhaszámláinak a világkiállítása nyílt meg, még pedig impozáns keretek között, nagy ünneppel és egyéb látványossággal, ami vonzza a közönséget, már pedig semmi más célja nincs egy ilyen világkiállításnak. A kiállított számlák tanúsága szerint a legtöbb és legdrágább ruhát Greta Garbo csináltatta az elmúlt három esztendő alatt, aki nem kevesebb, mint 935.700 dollárt és 20 centet költött garderobjára. Utána nyomban Bányk Vilma következik, aki 876.000 dollár értékben vásárolt ruhákat. Corinne Griffith sem sokkalta volt szerényebb, az ő ruhaszámlája 899.410 dollárt tesz ki. Clara Bow a bársonyt szereti a legjobban és ezért garderobjának értéke „csupán” 808.000 dollárt tesz ki, amint a számlák bizonyítják. Anita Page ugyancsak ezt a standardot állja és mindössze 9 dollárnyi különbséggel marad Clara Bow mögött. Sokkalta és minden sztár között a legszerényebb ruhátarat árulnak el Lillian Gish ruhaszámlái, aki öt esztendő alatt mindössze 430.000 dollárt költött csipkékre, selymekre és egyéb divatköltszetre.

A férfi-sztárok már lényegesen olcsóbban öltözködnek. A pálmát közöttük Ronald Colman viszi el, aki kerek 25.000 dollárt költött ruháira az utolsó esztendőben. Utána John Gilbert következik 23.566 dolláros, majd Douglas Fairbanks 22.000 dolláros számlával. Buster Keaton 7349, Charlie Chaplin kerek 7000, Mc. Kennedy 6766 dollárt költött ruhákra. A magyarok közül Várkonyi Mihály 6000 és Lukács Pál 4700 dolláros ruhaszámlákkal szerepel. Az elhalt filmnagyságok közül Rodolpho Valentinó az elsőség, akinek a hagyatékában talált ruhaszámlák végösszege 81.000 dollárt, míg Lon Chaneyé csupán 3946 dollárt tesz ki.

— **Időprognózis.** Változatlanul felhős, hűvös idő várható, egyes helyeken némi esővel.

— **Cihosky tábornok vezeti az októberi hadgyakorlatokat.** Bucurestiből jelentik: Az októberi királyi manőverek Brassó, Fogaras, Segesvár, Háromszék vidékén fognak lezajlani. Az érdekes és hadászati szempontból modern hadmozdulatok vezetője: Cihosky tábornok lesz. A külföldi katonai missziók már bejelentették részvételüket a hadgyakorlatra.

Fehérneműek

Mariora Fischer

Str. Brătianu 2. (Minorita-paizsa)
Női és férfi fehérneműek, v. m. egyaránt kérésre készíttetését hozott anyagból is vállalom.

— **Zavargásokat készítenek elő a Cadriaterben.** Bucurestiből jelentik: A belügyminisztériumnak tudomására jutott, hogy Cadriater környékén a Cultur Patriei és a macedon diákok szervezete nagy akciót tervez a telepések érdekében. A kormány az esetleges zavargások megakadályozására minden intézkedést megtett.

— **György görög exkirály remél.** Londonból jelentik: György görög exkirály egyik amerikai lapnak adott nyilatkozatában kijelentette, hogy ma sem adta fel azon meggyőződését, hogy a görög nép visszahívja alkotmányos uralkodóját. Egyelőre a görög közvélemény határozott kialakulását várja és aztán fog dönteni jövő tennivalójáról.

Carapancea hadbíró nem vesz tudomást áthelyezéséről

Ujabb botrány a bucuresti-hadbírószágon

A súlyos visszaélésekkel vádolt ezredes nem adta át utódának hivatalát

Bucurestiből jelentik: Carapancea hadbírószágon az ezredes, aki tudvalevőleg Negulescu mérnök feljelentésére feltűnésteltető botrány középpontjába került, Nagyszebenbe helyezték át és utódjául Turbati ezredes neveztek ki. Turbati ezredes ma megjelent a hadbírószágon.

— **A PATAKI gimnasztikai és mozgásművészeti iskolában a továbbképző művész-tánc tanfolyam nagy leányoknak holnap, pénteken délután kezdődik a Piața Luptei (Szt. Péter-téri) iskola tornatermében. Ugyanott kurzusok gyermekeknek, nagy leányok, asszonyoknak és fiuknak.**

— **Angol gazdasági szakértők keresik fel Romániát.** Londonból jelentik: Az itteni lapok jelentése szerint a legközelebbi napokban egy közgazdasági szakértőkből álló bizottság keresi fel Romániát, amely meg fogja vizsgálni a kereskedelmi lehetőségeket.

— **Apponyi nagy beszéde a genji magyar diákokhoz.** Genfiből jelentik: A genji magyar diákok „Hungaria” egyesülete ma délután teát adott a Genfben időző magyar delegátusok tiszteletére. Solyom András, az egyesület elnöke meleg szavakban üdvözölte a delegáció tagjait, különösképpen Apponyi Albert grófit és annak feleségét. Az elnök beszédére Apponyi Albert gróf válaszolt. Megkapó szavakkal ecsetelte az ifjúság jelentőségét egy nemzet életében, majd a magyar diákság törekvéséről és jövőjének lehetőségéről beszélt. A megjelent lelkes ovációban részesítették Apponyi grófit.

„Probitas” fűzőszalagon készülnek a legjobb és legolcsóbb fűzők. Arad, Piața Luther I. sz.

— **Elhangzott a vádbeszéd az ulmi Reichswehr-tisztek büntetésében.** Leipzig-ből jelentik: Az ulmi Reichswehr-tisztek hazatérési perének mai tárgyalásán az ügyész a vádlottak számára fejenként két és félévi várfogság kimondását kérte.

— **Konferencia a népszámlálásról.** L. á z á r Ágoston dr., a megyei választmány elnöke és Buda y János, a statisztikai hivatal főnöke, ma Temesvárra utaztak, ahol a kormányzóságon ma konferencia volt a decemberi általános népszámlálás megkezdése ügyében. A konferencián megbeszéltek a népszámlálás végrehajtásának módjait, majd az egyes megyék kiküldöttjei átvevették a munkálatoknál használandó nyomtatványok mintáit.

— **Ha fáradt és izgatott, ha álmatlanságban és örökös félelemérzetben szenved, ha hasgörcs, szívfájás, mellnyomás és fuldoklási rohamok kínozzák, akkor igyék reggel éhgyomorral 1—2 pohár természetes Ferenc József keserűvizet, mert ez megszünteti az emésztési zavarok okait s elhárítja a vértolulást. Az emésztőszervek gyógyításának több orvosánára elismeri, hogy olyan tüneteknél, melyek a tápcsatorna tartalmának örmérgezéséből származnak, a Ferenc József víz kitűnően beválk. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.**

— **Olasz és jugoszláv hajók összeütközése.** Belgrádból jelentik: Spalatói jelentés szerint a Giuseppe Torje délolaszországi szabadalmazott hajóársaság gőzöse Bracky Vratina környékén összeütközött a Slova nevű motorral felszerelt jugoszláv vitorlás hajóval, amelyen a tulajdonoson kívül négy matróz volt. Az olasz hajó a jugoszláv vitorlás közepébe ütközött és a hajót, amelyen nagy lisztrakomány volt, súlyosan megsértette. A hajó tulajdonosa is megsebesült. Az olasz hajó a fedélzetére vette a jugoszláv vitorlás személyzetét és a hajót Spalatóba vontatta.

Becserélek rázatással: töltőfollakat, könyveket, hangjegyeket és festményeket **KERPEL** könyvkereskedése.

— **Meghalt a balatonmáriai autókatasztrófa utolsó áldozata.** Nagykanizsáról jelentik: A balatonmáriai borzalmas autókatasztrófa utolsó áldozata, a 71 éves özv. Budaházy Menyhértné ma reggel meghalt.

hogy új hivatalát átvegye, Carapancea ezredes azonban nem volt hajlandó azt átengedni és kijelentette, hogy áthelyezéséről nem vesz tudomást. Turbati ezredes az esetről nyomban jelentést tett a hadügyminiszternek és most érdeklődve várják az események fejleményét.

— **Hosszunap.** Ma este kezdődött meg a zsidóság legnagyobb ünnepe: a jomkipur. Zsufolásig megtektek a templomok ünneplőruhás hívőkkel, kik megilletődötten járulnak Isten színe elé imádkozni. Az ájtatos hívő lélek manifesztációja: megemlékezés, magabaszállás. Ma este és holnap, minden válalásos zsidó lélek megtér Istenhez, forró zsolozsmák és évezredes imádságok mellett. Régi kaldeusi és héber nyelven száll a magasságok felé az ima: Vétkeztem! bűnös vagyok, imádkozom a megtisztulásért! Jót akartam tenni, jó akartam lenni, de ember vagyok és vétkeztem. Töröltessék a rossz a Sors mennybeli könyvének lapjairól... A legnagyobb nap, a legájtatosabb ünnep a hívő zsidó életében: a kiengesztelés, az önsanyargatás napja, a nagybőjt, amikor a testnek kell kioldnia a lélek szenvedéséért, büneiért. Ma este megkezdődött a nagy ünnep és holnap estig a szivekből feltörő zsolozsmák törnek a zsinagógákból a Legfelső Biró trónusa felé...

— **Átalakították az R. 101 óriásléghajót.** Londonból jelentik: Az R. 101 elrepült a londoni City fölött. Óriási tömeg szemlélte a léghajót, amely könnyen mozgott és a legutóbbi átalakítás folytán meghosszabbodott.

— **Szunyogok ostroma egy németországi város ellen.** Berlinből jelentik: Berndorf nevű városban óriási pántkot okozott, hogy a közeliek, főleg egyik mocsárból a szunyogok rajokban leptek el a várost, olyannyira, hogy az uccákon való tartózkodás teljesen lehetetlen volt. A város lakossága a kínzó szurások elől a házakba menekült. A rendőrség tüzet gyújtott az uccákon, azonban a szunyogok ettől sem riadtak vissza s csupán az éjszaka folyamán hagyták el a várost.

Félára utazás és 1/3 utólagos vizum BUDAPESTRE DACIA menetjegyre (Sándor F. könyvüzletében).

Borzalmas hármas gyilkosság Páris mellett

Egy szerelmes legény rémtette — Megölte ideálját, annak édesanyját és vetélytársát

Párisból jelentik: Borzalmas bűncselekményt fedeztek fel tegnap délután a Senlis város közelében fekvő Acy falucskában, Oise megyében. A bűncselekménynek három halálos áldozata van. Egy környékbeli parasztagazda a földjéhez vezető kocsit mentén egy női holttestet talált, amelynek fejét hatalmas fejszeapások éktelenítették el. Rémléteben visszarohant a faluba és értesítette a csendőrséget. A csendőrök nyomban kiszálltak a helyszínre és néhány száz méternyire a halottól egy másik női holttestet találtak, amely szintén fejszeapásokkal volt eltorzítva. A csendőrség megállapította, hogy az egyik holttest egy negyven év körüli falubeli asszonnyal azonos, a másik nő pedig ennek 15 éves leánya. A további kutatás során a keltős gyilkosság színhelyétől nem messze az egyik bokorban megtalálták egy 23 éves parasztleány holttestét is.

A fiatalember mellett ott lievert vadászfegyvere és testét is vadászfegyverből eredő golyó furta át. Miután a fiatalember hónapok óta üldözte szerelmével a meggyilkolt leányt, a csendőrségnek az a feltevése, hogy a fiatalember megölte az asszonyt és leányát, azután pedig önmagával végzett. Nem tartják azonban kizártnak azt sem, hogy mindhármukat megölték mely esetben a meggyilkolt legénynek egyik vetélytársa jöhet tettesként számlálásba. A nyomozás lázas erővel folvik.

— Elfoglaltak egy várost a kínai rablók. Londonból jelentik: Sissin kínai várost egy nagyobb rablóbanda megtámadta. A lakosság felvette a harcot a támadókkal szemben. Több heti ostrom után a rablók kerekedtek felül a kimerült lakossággal szemben, megrohanták a várost és borzalmas vérfürdőt rendeztek. A lakosságból több mint nyolcezeret legyilkoltak, ezenkívül sokat elhurcoltak.

— Autórazzia Budapesten. Budapestről jelentik: A magyar fővárosban nagy autórazzia volt. A razzliát a forgalmi rendőrség rendezte a szabálytalanul hajtó autósok ellen. Kilencvenkilenc autóvezető sofőrt gyors hajtásért büntettek meg. Egy sofőrt pedig azért, mert ittas állapotban ült a volánnál, nyolc napi szabadságvesztésre ítélték.

— Az Aradi Nyugdíjas Egyesület hivatalos közleményei. Felkérjük mindazon állomáson, illetve a CFR igazgatóság központjában fizetett volt MÁV nyugdíjasokat, akiknek közjegyzőileg hitelesített okmányait az elmúlt évben a Központi Nyugdíjintézethez való áthelyeztetésük céljából átadtuk, hogy nyugdíj-könyvükkel, valamint a MÁV-nál történt nyugdíjaztatásuk, nemkülönben az 1919. évben esetleg kapott 60 százalékos nyugdíj-felemelési okmányukkal egyesületünk iróddjában sürgősen jelenjenek meg. Az elnökség.

— Feloszlatták a csehszlovák államrendőrségi szakszervezetet. Prágából jelentik: Az államrendőrségi szakszervezetek feloszlásával kapcsolatban Prágában és Pozsonyban a szakszervezetek helyiségeiben minden iratot lefoglaltak. A szakszervezeti közlöny helyiségét pedig lezárták és lepecsételték.

— Aradi színészek uccal botránya. Ma teltizenegy tájban a színházépület előtt, a Vörösmarty-uccában egy aradi színész és egy állás nélküli kardalos között hangos botrány játszódott le. Az incidens előzményeihez tartozik, hogy a városi kávéház terraszán a színész: Kun Dezső színházi gazda egy nézeteltérésekből kifolyólag leintette Szabó Pál állás nélküli kardalost. Kun ezután otthagya Szabó Pált és a színházi hátsó bejáró felé haladt, Szabó Pál szitkokat kiabált Kun Dezső után, majd utána szaladt a színészek és hátulról, anélkül, hogy az védekezhetett volna, fejenütötte. Amikor Kun viszonyozni akarta az ütést, Szabó oldalt elugrott s a közbelépő Havasi Jenő volt sugó, valamint Dorogi László, a szintársulat egyik tagja megakadályozták, hogy a kardalos támadásának folytatása legyen. A súlyos botrány nagy megütközést keltett.

— Dr. Pescariu, a közkórház belgyógyász főorvosa külföldi tanulmányutjáról hazaérkezett. Rendel: 11—1, 4—6. Bulev. Gen. Dragalina 4. sz. alatt.

FILM KÖZLÖNY

Szombatok szombatja

Hangosfilm-bemutató a Central-mozgóban.

Al Jolson második filmje. És ha az ember igazságosan akarja megítélni, akkor talán még hatásosabb, mint az első: A világhírűvé vált Sonny Boy. Két generáció összeütközése. A newyorki gheztóban, annak hatása alatt felnőtt kántor és annak művészlékü, a gheztóban, vallási dogmák közt megmaradni nem-tudó fia. A fiu egyszer gyermekkorában fellép egy előadásán, mire apja elzavarja hazulról. Ekkor indul el aztán arra az utra, mely sikerről-sikerre vezet. Ujjzenekes lesz. Az apja tudni sem akar róla, de amikor egyszer éppen szombatok-szombatján, az engesztelő napon olyan súlyos beteg lesz, hogy nem bír templomba menni, nem bír ott a hívek előtt imádkozni — a fiának, a jazz-énekesnek küld üzenetet, hogy jelenjen meg ő az Ur színe előtt és énekelje el helyette a Kol-Nidré. A fiu, hosszas lelki vívódások után apjára hallgat és a szombatok-szombatján elmegy a templomba apja kötelességét teljesíteni — imádkozni. A darabot Al Jolson viszi. Amit ő éneken és játékban ezen a téren produkál, az felülmulhatatlan. Felejthetetlen marad mindenki számára, aki ezt a darabot megnézte, a templomi jelenet. Külön kell megemlékezni a pompás kiállításról, a revü-részletekről és a történetet minden részletében aláfestő zenéről.

Argetoianu végleg szakít a liberális párttal

Bucurestiből jelentik: A liberális-párt végrehajtó-bizottsága ma délelőtt kezdte meg tanácskozásait a megyei szervezetek elnökeinek részvételével. Hosszu és heves viták után a gyűlés folytatását délutánra halasztották, amikor is a vidéki szervezetek elnökei a bizottság elé terjesztették a manifesztumra vonatkozó javaslatukat. A bizottság fogja aztán a manifesztumot végleges formába önteni. Nagy felháborítást keltett, hogy Argetoianu nem vett részt

a tanácskozásokon és élesen kommentálják, hogy ehelyett Brabianu Györggyel és Vaida belügyminiszterrel folytatott hosszas tárgyalásokat. Argetoianu olyan kijelentéseket tett, hogy a liberális-párt teljesen megváltoztatja programját, amelyet új alapokra fektet. A párt azonban nem tette magáévá Argetoianu kijelentéseit és őt dezavualta. Ugy hírlik, hogy emiatt Argetoianu végleg szakít a liberális-párttal.

ARAD JÖVŐJE

Ot strandot, pernyávi mozit, új kórházat és állatkertet javasol egy hozzászólás

Egy régi aradi polgár érdekes memoranduma — Poliklinika a tüdőszanatórium mellett

Általános érdeklődéssel fogadta Arad polgársága az Aradi Közlöny cikksorozatát, amelyben részletesen ismertette dr. Lulai Cornel polgármester nagyarányú városfejlesztési terveit és az ezekhez beérkezett hozzászólásokat. A város polgárai, akik a szívükön viselik Arad jövőjét, sorban szóltak hozzá a fellejtett problémához és mindenki a ma tapasztalataival, tudásával és tehetségével igyekezett hozzájárulni ahhoz a nagy műhöz, amely a jövő Aradját jelképezi. A beérkezett hozzászólásokat átadtuk a város polgármesterének, aki szívesen vette a közönség érdeklődését és megígérte, hogy azokat a terveket, amelyek alkalmasnak bizonyulnak a város fejlődése szempontjából, feltétlenül figyelembe fogja venni.

A mai postával egy újabb terjedelmes hozzászólás érkezett be. Lulai Cornel dr. polgármesternek címezve. A levél írója csak kezdőbetűivel jelzi magát, de közli, hogy amennyiben a polgármester kívánna, úgy hajlandó megnevezni magát, vagy esetleg előszóval is részletezni terveit. Maga a hozzászólás azt mutatja, hogy a levélíró alapos ismerője városunknak és sokat foglalkozott annak fejlődésének lehetőségeivel.

Elsősorban a strandfürdő tervéhez szól hozzá. Fejtegeti, hogy Aradnak világvárosi nivójú strandfürdő nem kell. Ide más városbeliek fürdőzni úgy sem fognak jönni. Sokkal megfelelőbb tehát, ha egy nagy strand helyett öt olcsóbbat létesítene a város. Az egyik egy mikellakal ingyenfürdő lenne. A jelenlegi Neptun-strandot meg kell hagyni, azonban szükséges annak kibővítése és rendezése. A harmadik strand ugyancsak ingyen-strand lenne, még pedig szemben a katonai stranddal. A régi vári fahid helyére kerülne a negyedik, ugynevezett olcsó-strand, ahol a belépti-díj körülbelül 5 lejes lehet. A Thököly Imre-ucca végén lenne az ötödik ingyen-strand, melynek létesítésével egyidejűleg meg kellene tiltani a közönségnek, hogy az ugynevezett Amerika-strandot látogassa, mert az egészségtelen.

A város fejlődése szempontjából feltétlenül szükség volna a vári területre. A vár lebontásával elég téglát kapna a város ahhoz, hogy azon a területen egy új kórházat és a 93-ik gyalogezred számára kaszárnyát építsen. A jelenlegi közkórházba a katonai hivatalok kerülnének, míg a granicárokat a repülőterre telepíthetnék ki. A kaszárnya a vároldalnak a kulturpalota felé eső részén, a kórház pedig a vesztőhely felőli oldalon épülne. A felsorolt munkálatokkal erős mértékben lehetne csökkenteni a munkanélküliséget is.

A levélíró ezután mozit kér a Perneava részére, még pedig a Borona-uccában. Az új poliklinika a tüdőszanatórium mellé kerülne, a volt 28-as vadászok barakk-tábor helyére és ezt az építkezést a lebontandó Mittelmann-gvár tégláiból lehetne eszközölni. A ligeti tavat — mondja továbbá — nem szabad betönni, hanem a városligetben állatkertet kell létesíteni.

Még sok rendkívül érdekes és felhasználható tervet tartalmaz a memorandum, amelyet Lulai Cornel dr. polgármester bizonyára szívesen fog venni. Az egyes pontok között az autbusz-közlekedés kiterjesztésének módja-

ta, valamint célhoz vezető, érdekes városrendezési tervek szerepelnek. A hozzászólást a mai napon átadtuk Aradváros polgármesterének.

R. Hegedüs Béby otthonában

A közeljövőben egymásután a pesti, belgrádi és bucaresti-i stúdiókban fog énekelni az ismert aradi uriaszony.

Művészi vonatkozásban mostanában sok szó esik egy aradi uriaszonyról: R. Hegedüs Bébyről. Neve sűrűn szerepel előkelő külföldi rádió-műsorokban, a közeljövőben tesz eleget két stúdió újabb meghívásainak, október 5-én pedig az aradi Minorita Kulturházban tartó ária- és dalestét. Szóval örömmel látott vendég a mikrofonok előtt, akinek szerepeltetésére a rádiók igazgatóságai szívesen visszatérnek. A magyarázata oly egyszerű. Az értékeset protekciómertesen is figyelemmel szemlélilik, teret engednek neki.

Szemtől-szembe ülök vele otthonában. Amikor belépünk, zongorája mellől kel föl. Amolyan pontos, rendes művészlélek, aki szorgalmasan, lelkiismeretesen készül koncertjére. Tannhäuser Hallen áriájánál csukta le a zongorát és egymásba rakta a már lepróbált műveket. Szerzők: Weber, Marx, Lavotta, Kacsóh, Massenet, Puccini... Ezek különben koncertdarabjai.

— Valami kis beszámolót, Nagyságos asszonyom. — mondom — a sikereiről, szerepléseiről, a jövő tervekről. Hisz hallom, újabb meghívásokat kapott külföldről, úgy, hogy nemzetközi relációban is számbaveszik Nagyságos asszony személyét.

Mosolyog és azután ismét megnyilatkozást kap rendelkezésre. Vaskos könyvet vesz elő. Rajta aranybetűkkel: Kritikák. R. Hegedüs Béby kritikagyűjteménye. Komolyan szép csokor. A sort egy 1923-as szinlap vezeti be. Parasztheccsület (Santuzza) és Bajazzok (Nedda) Buriánnal, a néhai énekessel való aradi fellépéséről. Utána sorban következik szintén Buriánnal Carmen Micela-ja. Csupa-csupa dicséret, színes jelző. Azután az aradi Janovics-ünnepélyen, a nagyváradi Adv-esten, az aradi árviz-bál műsorában, a zsidótemplom centennáriumi ünnepségein való részvételéről szóló kiváló tanuskodások, de ugyanilyen tónusúak a budapesti, belgrádi stúdiókban történt fellépéséről írott referádák is. Ezeket a kritikákat érdemes gyűjteni.

A jelen? A jelenje, jobban mondva a közeljövője: — a koncertje. Az ária- és dalestje, művészi színvonalának állandó fokozásának igyekezete és természetesen drukka a sikerért. Mert a múlt sikereit nem tekinti önbizalomgerjesztőnek. Ennek nyoma sincs nála. Igaz, hogy a műsora rendkívül nehéz, komoly, abszolút művészi értékű is. A távolabbi jövője pedig? Erről ezeket mondja:

— Három újabb stúdió-fellépés. Október 15: Budapest. November 6: Belgrád. December elején: Bucaresti. Közük egy új állomás — Bucaresti. Ezek már nem is tervek. Irásban lefektetett tények.

Vagyis két hónapon belül három előkező stúdió-hangverseny. Minden művésznek kitüntetés és R. Hegedüs Béby ráadásul háztartásbeli uriaszony. — A siker annál érdekesebb!

TELJESEN ÚJ a Fehér Kereszt kávéház október havi műsora: „Mourel duet“, külföldi tánc-attrakció. „Nilsson Siskor, Bendjos-énekes táncgyűttes. Solti Böske és Pethő Mimi kiváló solótáncosnők. Parketténe! — „The Brixton Jazz. — Belépti díj nincs. — Október 4-én nyílik meg a világvárosi nivóu **BAR**-helyiség.

Az orosz szörmedumping, önagysága és az aradi szücsök

A nagyságos asszony szakelődést tart a dumping következményeiről. A szücsök pedig szomorkodnak, mert a tavalyi drága bundát olcsón kell eladni.

Önagysága közgazdász lett. Önagysága — a sok gond közt is gondtalan, a gazdasági bajokkal, krizissel bizony nem nagyon sokat törődő nagyságos asszony, — most közgazdasági cikkeket olvas, hivatalos árfolyamokat tanulmányoz és nagyobb érdeklődéssel beszél a száraz számadatokról, szörme-dumpingról, mint a legújabb Dekobra-regényről.

Önagyságával az uccán találkoztam. Beszélgetés közben terelődött aztán a szó a szörme-árak árfolyamaira.

— Hát maga nem is tud erről? — kérdi. Már a lipcei vásáron a szörmében nagy áresés mutatkozott. Ezen a vásáron szoktak a nemzetközi árak kialakulni. Ez diktál. Hogy mi volt ennek az áresésnek az oka. Tavalyi Amerika nagymennyiségű szörmet vásárolt, de az Amerikában is dúló gazdasági válság miatt nem tudták a szörmet odahaza eladni és így az amerikaiak a tavaly vett szörme nagyrészt visszahozták a lipcei vásárra, hogy ott olcsóbb áron adják el. Például ugyanazt a mókust, melyet Amerika hét shillingért vett, ma háromért kínálja vissza. Aztán itt van az orosz szörme-dumping. Az oroszok három évig nem jelentek meg a lipcei vásáron és most egyszerre három év termését vitték piacra. Természetes, hogy estek az árak.

Elhílvé hallgatom ezt a közgazdasági magyarázatot.

— De honnan tudja mindezt? — kérdelem.
— Szaklapokból.
— Hová megy most nagyságos asszonyom?

— Jöjjön velem. Itt az ideje, hogy bundát vegyek. Megyek tanulmányozni a lipcei vásárnak az aradi piacra gyakorolt hatását.

Igy indultam el aztán önagyságával szücsötől szücsöz, hogy megérdeklődjük a különböző szörmek árait.

Itt az ős, kezdődne a szörme-szezon, de a szücs üzlete mégis üres, legfeljebb a tavalyról megmaradt áruval van tele.

— Mivel szolgálhatok, — hangzik el a stereotip kérdés. Amikor megtudja, hogy bundát akarunk, rögtön egy gyönyörűen csillogó szörmet tesz elé.

— Mi ez? — kérdelem.
— Pézma. Tavaly 45.000 lejért adtam — mondja nagyon keserű mosollyal. — Idén nagyságos asszonyom már 25.000 lejért kaphatja. Önagysága azonban válogat. Valami mást szeretne látni. És a szücs egy bársonysima szilt tesz elé.

— Az ára? — kérdejük.
— Tavaly 24.000, idén 12.000 lej.
— Talán a pecsaniki... ha láthatnánk... És előkerül a szörme, melyért tavaly még 26.000 lejért kérhetett a szücs és amely az idén a nehéz viszonyok következtében jó ha 16.000 lejért fog elkelní.

És ahova még ellátogattunk, a többi szücsöknél is ugyanaz a helyzet. Mindenütt 20—30—40, sőt 50 százalékos esések.

Amikor az utolsó üzletből is kijövünk és elhatározzuk, hogy abbahagyjuk a felfedező utat, a nagyságos asszony ravaszul mosolyog.

— Még várok. Talán később olcsóbban is megkaphatom. Mit lehet tudni.

Önagysága úgy látszik, tényleg közgazdász lett. Tanulmányozza a szörme-árfolyamokat, a hosszt és a besszt. Arad tizenhét szücs mestere pedig a tavalyról visszamaradt drága árak közepette, forró, a hullámzó számkóttól kábult fejjel, bizony nagyon kevés reménnyel várja a „nagy szezon” — a telet.

u. t.

„Kiépitem a románság és magyarság között a megegyezés utját,”

Tisza István gróf nyilvánosságra hozott levelei — A volt monarchia néhai miniszterelnöke mindenkor a románság érdekeit védte —

Budapestről jelentik: A Magyar Tudományos Akadémia most hozza nyilvánosságra Tisza István gróf néhai magyar miniszterelnök iratainak ötödik csoportját. Az iratok között több levél van, amelyben a volt magyar miniszterelnök valamilyen elvbarátjával vagy ellenfelével polémiába bocsátkozott. Egyik levél például a román népről szól. A közhíben az volt elterjedve, hogy Tisza István gróf ellenfélként kezelte a kisebbségi sorsban élő románságot, ezen írásból azonban kitünik, hogy igen gyakran kardoskodott a román kisebbség érdekei mellett.

Egy alkalommal József főherceghez intézett levelében arról tesz említést, hogy a román nemzetiségű katonákkal az egyes csapatkórházakban nem

ugy bántak, ahogy a magyarokkal. A levél vonatkozó része így hangzik: „Eltekintve attól, hogy a románság legkötelességtudóbban végzi feladatát, a magyar nemzeti szempontot sem fedti, hogy a román kisebbséget a csapatkórházakban megkülönböztetett bánásmódban részesíti.” Egy más alkalommal, amidőn a kisebbségi sorsban élő románságról ír, József főhercegnek így nyilatkozik:

„Ismerem a románságot, jólelkű, becsületes nép. Örülök annak, hogy mindenütt hiven teljesíti kötelességét s ha befejezést nyer a világháború, úgy a legfőbb óhajom lesz, hogy a magyarság és a románság között kiépítem a megegyezés utját.”

A brailai vásáron a parasztok megtámadták a gabonakereskedőket

A kereskedők rovására írták, hogy a vásárra hozott nagymennyiségű gabonára nem akadt vevő — A brailai rendőrprefektus ilyen körülmények között nem vállalhatja a felelősséget

BRAILA, október 1. A mai országos vásáron tumultuózus jelenetekre került a sor amiatt, mert a gazdák nem voltak képesek terményeiket eladni. A környékbeli földművesek hosszú szekérsorokban hozták be a gabonát a brailai vásárra, portékájukra azonban nem akadt vevő. A parasztok ezt a nagykereskedők rovására írták és elkeseredésükben megtámadták a gabonakereskedők üzleteit. A

rendőrségnek kellett közbelépni, hogy a forrongó hangulatot lecsillapítsa. A rendőrprefektus arra kérte a brailai nemzeti-parasztpárt elnökét, intézkedjék sürgősen a kormánynál a helyzet megjavítását illetőleg, mert *ilyen körülmények között ő nem vállalhatja a felelősséget a bekövetkezendő eseményekért.* A pártelnök táviratilag hozta ezt a kormány tudomására s egyben azt javasolta, hogy *sürgősen léptessék életbe a gabona árminimálását.*

Főbelötte magát Temesváron egy fiatal hadnagy

Marinescu hadnagy tragédiája — Az öngyilkosság oka: elbukatták a főhadnagyi vizsgán

Temesvárról jelentik: A temesvári tüzérségi tisztiiskola kertjének egyik félreeső helyéről tegnap délben tizenegy óraker revolverlövés zaja hallatszott. Az udvaron sétáló katonák a lövés irányába siettek. Az egyik fiatal hadnagyot találtak, aki jobb kezében még mindig szorongatta a füstölő revolvert, halántékából pedig sugáralakban ömlött a vér. Csakhamar megállapítást nyert, hogy a tragikus sorsu fiatalember Marinescu János 23 éves craiovai illetőségű hadnagy, aki tegnap délelőtt érkezett meg a tisztiisko-

lába, hogy a főhadnagyi vizsgát letegye. A fiatal hadnagyot egészen váratlanul hívták be vizsgáznai, ezért nem tudott megfelelően elkészülni és így a vizsgáztató bizottság elbuktatá. A fiatal hadnagy annyira szívére vette a kudarcot, hogy az eredmény kihirdetése után izgatottan az udvarra sietett, ahol szolgálati revolverével főbelötte magát. Marinescu János mindössze néhány percig vergődött az udvaron, mire az első segítség megérkezett, már meghalt.

Örökösödési per készül Vass József hagyatéka körül

A kalocsai káptalan és az elhunyt magyar népiöléti miniszter örökösei között vizsály támadt az örökség miatt — Az egyház a vagyon egy harmadát követeli

Budapestről jelentik: A Pesti Kurir beszámol arról, hogy az elhunyt Vass József örökösei perrel támadják meg a kalocsai prépostságot, miután az elhunyt miniszter a nagypréposti birtokba több, mint 100 ezer pengőt investált. A család megpróbált békésen megegyezni, ellenkező esetben jogi keresetet ad be a prépostság ellen. A kalocsai káptalan most minden valószínűség szerint ellenigényt támaszt Vass hagyatékával szemben. Az igény a hírhedt Kolonics-féle egyezményre támaszkodik, amely szerint egy pap halála után, annak örökösei csak a vagyon egyharmadát örökölhetik, egyharmad az egyháznak, egyharmad pedig a kincstárba esik. Egyelőre még egyik oldalról sem történtek lépések.

Szombathelyről jelentik: Ma délután lezárták a Vass Józsefi elhalálozásával megüresedett kerületre kiírt választást. Miután a vá-

lasztásra csak a kormánypárt jelöltje, Kiskos István volt polgármester lépett fel, egyhangúlag képviselővé választottnak jelentették ki.

Október 1-én

új előfizetést nyitottunk

az „Aradi Közlöny”-re

Kérjük azokat az előfizetőket, akiknek előfizetése lejárt, vagy hátralékban vannak, hogy sürgősen ujjtsák meg előfizetésüket, illetve egyenlitsék ki tartozásukat, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Katasztrófa fenyeget a parasztság eladósodása miatt

Megrázó színek a romániai parasztság helyzetéről — Tanácskozások a Mezőgazdasági Hitelintézet ügyében

Bucurestből jelentik: A pénzügyminiszterumban a Mezőgazdasági Hitelszövetkezet ügyében fontos tanácskozások folynak Maniu miniszterelnök elnöklése alatt. A tanácskozásokon a szakminisztereken kívül résztvesznek a bankok képviselői is, akik megrázó színekkel eseteltek a parasztság nagymérvű eladósodását és sürgős intézkedéseket követeltek a kormánytól, hogy a fenye-

gető katasztrófa elkerülhető legyen. Popoviciu pénzügyminiszter megcáfolja azokat a híreket, amelyek arról szólnak, hogy a kormány a parasztság adósságainak rendezésénél erőszakos eszközöket szándékszik igénybe venni. Kijelenti, hogy mindig tiszteltben fogja tartani a jogos magatartásokat. Azok a hírek, amelyek tőkekiszájtításról és új adóemelésről szólnak, a pénzügyminiszter szerint cáfolatra sem érdemesek.

Leszállítják a liszt- és kenyérrájakat Aradon

Egyelőre nem kerül sor a temetkezések árának maximalására

Aradváros vezetősége ma október 6-ikára összehívta az ármaximáló bizottságot, hogy megállapítsa az októberben érvényes árakat. Az ülésen a buza nagyarányú áresése miatt előreláthatólag sor kerül a liszt- és kenyérrájak leszállítására. A város gazdasági hivatala erre vonatkozólag holnap készíti el javaslatát.

Különös érdekessége az október 6-iki ülésnek, hogy ezen kerül sor a temetkezések megmaximalására is: A város vezetősége — mint megirtuk — megbízást adott Amlicher Viktor városi számvevőnek, vizsgálja felül a jelenlegi árakat és tegyen részletes jelentést a helyzetről. A számvévkönyvet állított össze arról, hogy az egyes temetke-

Egy nőgyűlölő amerikai milliomos különös hagyatéka

Három leánya sem kap hozományt, nehogy férjhez mehessenek. — A nőgyűlölők pantheonját kell felépíteni az örökségből — Egy dolárt hagyott feleségének

LONDON, okt. 1. Lon Chaney esete megismétlődött. T. M. Zing amerikai ügyvéd, akinek haláláról most emlékeznek meg a lapok, abban a térben állt az óceánon túl, hogy ő a világon a nők legnagyobb és legelkeseredettebb ellensége. Ennek a nagy gyűlölködésnek részben alkalmasint az volt az oka, hogy Zing ügyvéd nem kevesebbszer, mint hétszer nősült meg életében. Hatszor bontotta fel válóperrel a házasságát s mindannyiszor hatalmas összegeket kellett fizetnie, hogy élettársai visszaadják a szabadságát. A szomorú tapasztalatok ellenére sem riadt vissza azonban attól, hogy hetedszer is házasságot kössön s most a hetedik felesége mellett, törvényes férji állapotban érte a halál. Nem kell gondolnunk, hogy valami boldognak érezte magát ebben a hetedik házasságban. Különösen amiatt panaszkodott, hogy három leánya, akik különböző házasságból származtak, megkeserítik az életét. Azoknak a nem igen gyöngéd érzelmeknek, amelyek felesége és leányai iránt elköltötték, végrendeletében adott kifejezést.

Ez a végrendelet, amelyet az örökösök egyenként már megtámadtak, nem valami ép elmére mutat. Mindenesetre azonban pokoli gyűlöletről tanuskodik a női nemmel szemben. Zing ügyvéd milliomos volt. Hatalmas olajmező tartozott a birtokába és főrésztvényese volt egy petróleumtársaságnak. Tiszta hagyatékát két millió dollárra becsülik. Ennek ellenére a feleségének mindössze egy dollárt hagyott a végrendeletben és nehogy az asszony megtámadhassa a végrendeletet, szerény havi járadékot biztosított számára. A járadék éppen csak ahhoz elégséges, hogy éhen ne haljon. Leányainak szintén járadékot hagyott, a három havonként összesen 100 dollárt. A végrendelet végén megjegyezte Zing, hogy

zési vállalatok milyen árakkal dolgoznak és jelentését ma betérjesztette Luta Cornél dr. polgármester elé, aki megfelelő tanulmányozás után maga teszi meg javaslatát az ármaximáló bizottságnak. Az ülésre meghívják egyébként az érdekelt vállalatok megbízottjait is, akiknek így módjukban fog állami érdekeiket kellő mértékben megvédeni.

— A Banca Nationala nem szállítja le a bankkamatlábát. Bucurestiből jelentik: A Banca Nationala ma tartotta meg első igazgatósági ülését a nyári szünet után. Az igazgatótanács megállapította, hogy a devizapiac helyzete kedvezőtlen és ezért a bankkamatlábak leszállítása ezidő szerint nem aktuális. A bankráta továbbra is 9—10 százalék marad.

— Január 1-ig érvényesek az Kalméresi engedélyek. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszter egy ma kelt rendeletével január elsejéig meghosszabbította a korlátozott italmérségi engedélyek érvényességét.

egész vagyonát a gyermekel kapták volna, ha nem leányoknak, hanem fiuknak születnek. Nem tartja azonban lehetségesnek, hogy nőkre hagyjon olyan nagy és fáradságos munkával szerzett értéket, mint amelyet vagyona képvisel.

— Intézkedésemmél — mondja a végrendeletben — az is döntő szerepet játszott, hogy ne legyen leányaimnak olyan hozománya, amely miatt feleségül vennék őket. Nem tudnék nyugodt lelkiismerettel meghalni, ha arra kellene gondolnom, hogy három férfit ilyen módon szerencsétlenné tettem.

Miután családjával szemben ilyen fukar volt az érdemes ügyvéd, egész vagyonát különböző jótékony intézetekre testálta. Nagy összeget hagyott egy olyan könyvtár létesítésére, amelybe nő sohasem teheti be a lábát. Az épület homlokzatán aranyozott betűkkel kell kiírni:

— Nőknek tilos a bemenet.

A könyveket is külön szempontból kell összeállítani és beszerezni. Csak olyan művekről lehet szó, amit férfiak írtak. A könyvekből és folyóiratokból ki kell vágni azokat a lapokat, amelyek női képet, vagy nőtől származó írást tartalmaznak. Különös előszeretettel kell összegyűjteni azokat a könyveket, amelyeket nőgyűlölő szerzők írtak. Meghagyta még, hogy ebben a csarnokban szobrot állítsanak neki ezzel a felirással: Zing, a nők ellensége". Ezenkívül gondolt arra is, hogy a könyvtár dísztermében csak olyan előadásokat szabad rendezni, amelyek a nők balgaságát és gyengeségét ostromozzák. A furcsa könyvtár építését tíz év múlva kell megkezdeni, amikor is a Zing által tett alapítvány kamatokkal együtt olyan összegre emelkedik, hogy fedezni lehet belőle a költségeket. Ezenkívül elrendelte, hogy ötvenezer dollárt deponáljanak olyan politikusok választási kampányának a támogatására, akik helytelenítik a nők egyenjogúságát. A végrendelet nyilvánosságra hozása természetesen egész Amerikában óriási derűtséget kelt. Sokat beszélnek a végrendelet egyik pontjáról, amely két-kétezer dollárt tűz ki annak a két írónak, akik a legközelebbi öt év alatt a legtöbb „nőgyűlölő” regényt írják.

Üzletáthelyezés! „RENAISSANCE“

dívatáruháza üzletét

október hó végén
BULEV. REG. MARIA (Főter Bloch
papirkereskedés mellé)

helyezi át.

Miután a cég érdeke, hogy a költözködés minél kisebb raktárral érje, megkezdte lényegesen redukált árak mellett költözködési elárúsítását, s a raktáron levő divatcikkeket

eladási áron alul

bocsájtja le vevői rendelkezésére.

Üzlethelyiség kiadó.

CIROKOT minden meny-nyiségben vásárolok
ELEK GYÖRGY seprőgyár.
BUDAPEST, W., Kartács-ucca 20—22.
Téviratomb: Elekbesen.
Budapest, telefon: 921—12.

Tüdőbetegek

teljes gyógyulást nyernek

Dr. GÖSZTONYI VILMOS
GYÓGYINTÉZETÉBEN

BUDAKESZIN (Magyarország.)

Teljes ellátás orvosi gyógykezeléssel együtt 8 P.

Fizessen elő

a legnagyobb magyar lapra, az

UJSÁG-ra

leggyorsabb hírszolgálat,
a legjobb munkatársak:

Kóbor Tamás, Márai Sándor, Lynkeusz, Szomoró Emil, Pünkösti Andor, Elek Artúr és a magyar irodalom legjobb erői írják a lap minden sorát.

Előfizetési ára:

Egy hóra . . . 200 lej

1/4 évre . . . 500 lej

Előfizetéseket felvesz:

PALLAS HIRLAPIRODA, Cluj.

Rádió műsor

— Romániai idő. —

CSÜTÖRTÖK, október 2.

Bucuresti, 13. Gramofon, 13.30. Gramofon, 17. Dinicu-zenekar: Könnyű és román zene, 18.30. Dinicu-zenekar 20. Gramofon, 21. A rádiózenekar szimfonikus hangversenye Radulescu zongoraművész fellépésével. 21.45. Cretzoiu operaénekes dalestie, 22.15. A szimfonikus hangverseny folytatása. — Budapest, 10.15. A rádió házikvartettjének hangversenye, 13.05. Hangverseny. Közreműködik Gerő Márta (zongora) és Tokaji András (gordonka). Zongorán kísér Polgár Tibor, 5. Rádió Szabad Egyetem, 7. Gramofonhangverseny, 8.25. Angol nyelvokt. (J. W. Thompson), 9. Balázs Árpád magyar nótáestje. Magyar Imre cigányzenekarának kíséretével. 9.45. A Magyarországi Munkásdalgyletek Szövetsége képviselőiben szereplő Pestszentlőrinci Szervezett Munkások Vegyesdalkara és a Grafikai Munkások Senefelder Dalköre hangversenye, 10.35. Lengyel Menyhért felolvasása, 11.15. A m. kir. 1. honvédelmi gyalogezred zenekarának hangversenye, 12.20. Szabó Gy László jazz-band hangversenye a Gellért-nagyszállóból. — Belgrád, 18.30. Harmonika- és klarinétkettős, 21. Tengerparti dalok, 21.30. Ljubljana, 23.45. Házinegyes. — Prága, 12.15. Operaábrándok gramofonon, 13.30. Könnyű déli zene, 17.30. Délutáni zene zongoraszóval, 20.35. Dalest, 21.15. Rádiózenekar, 22. Mandolin- és gitárzene, 22.33. Brandeis Kamilla zongoraversenye, 23.20. Hangverseny a Beranck moziból. — Wien, 12. Bécsi zene és tánc gramofonon, 13. Cerdázenekar, 16.20. Divatos dalok gramofonon, 17.35. Casais Pablo csellójátéka gramofonon, 20.35. Gejzerzenekar, 21.30. Faistauer Antal emlékezete, 22. Olszewska Mária kamaranékesnő ária- és dalestie, 23. Kürt- és zongoraszeneták: kürtön játszik Stieglér Károly, zongorán Schiffmann Edgar. Utána a Gaudriol-jazz játéka. EGYÉB EUROPAI NEVEZETESÉGEK: Berlin, 21. Verdi: Rigoletto c. operája a stúdióban. — Riga, 20.

Kálmán: Cirkuszhercegnő, c. háromfelvonásos operettje.

PÉNTEK, október 3.

Bucuresti, 13. Gramofon, 13.30. Gramofon, 17. Rádiózenekar, 18.30. Rádiózenekar, 20. Gramofon, 21. Lupescu hárfaművész játéka, 21.45. Drozowska operaénekesnő dalestie, 22.15. Alexandrescu Nina hegedűművész játéka. — Budapest, 10.15. A Mándits-szalózenekar hangversenye, 13.05. Zakál Dénes dr. női vokálkvartettjének hangversenye, 5. B. Czeke Vilma mesél a gyermekeknek, 6. Tót-magyar nyelvokt. (Ernyey J. dr.) 6.30. Mező Ferenc dr. előadása a kegyeleti státártól, 6.45. Zenekari hangverseny, 7.50. Vitéz Somogyváry Gyula előadása: „Erdély védelme József királyi herceg naplójában”, 8.30. A m. kir. Operaház előadásának közvetítése. „Háry János”, Daliáték 4 kalandban, elő- és utójátékkal. Irták: Paulini Béla és Harsányi Zsolt. Zenéjét szerette: Kodály Zoltán, 12. Rácz Béla és cigányzenekarának hangversenye a Pannónia-szállóból. — Belgrád, 18.30. Gramofon, 21. Gramofon, 21.30. A Beogradi-négyes játéka, 23.45. Operettársulatok. — Prága, 12.15. Gramofon, 13.15. Brno, 17.30. A prahai vonósnegyes hangversenye, 18.30. Szárnyas záródokok, 20.20. Hangjáték, 22. Fuvózene, 23.20. Mor. Ostrava. — Wien, 12. Gramofon, híres karénekművek, 12.35. Schrammelzene gramofonon, 13.15. Jazz-gramofon, 14.10. Könnyű zene gramofonon, 16.20. Silvingzenekar, 20.35. A dani közök hangversenye, 21.30. Granichstädten Bruno zeneszerző estje. Közreműködik a Holzer-zenekar, Fischer Betty, Flemming Viktor, Holzschuh Lizi. — EGYÉB EUROPAI NEVEZETESÉGEK: Páris, 21.45. Wagner: „Lohengrin” c. operája, a nagyopera tagjaival és zenekarral.

A szerkesztésért ideiglenesen
SALGÓ HENRIK
felel

Utazáshoz,

tartózkodási engedélyhez, házasságkötéshez, honosítás, visszahonosítás, illetőséghez stb. stb. szükséges hatósági, valamint egyéb magánokmányokat külföldi megbízás alapján Magyarország területéről gyorsan és pontosan beszerez és rendeltetési helyre juttat: **SZEKER ANDRÁS** nyugalmazott miniszteri tanácsos, hatóságilag engedélyezett okmánybeszerző irodája, Budapest, VIII., Kistűció-u. 9., földszint 1. Válaszbélyeg.

Az ARADI KÖZLÖNY apróhirdetéseinek gyűjtőhelyei

A hirdető közönség kényelmére Aradon az alábbi helyeken gyűjtőhelyet létesítettünk, ahol ugyanis az apróhirdetések naponta d. u. 5 óráig adhatók fel.

Naményi-féle papirkereskedés, volt Weitzer János-ucca.

Biheller-dohánytőzsde, volt Andrassy-tér 16.

Karácsonyi-dohánytőzsde, volt Weitzer J-u.

Dohánytőzsde volt Kossuth-u. 4 szám,

Juhász Gábor fűszerüzlete v. Orczy- és Dezső-ucca sarok.

Dohánytőzsde, Zsidótemplom-épület.

Akinek tehát az Acsev.-palotában levő kiadóhivatalunk nem esik útjába, apróhirdetéseit gyűjtőhelyeinken eredeti áron adja fel, mely lapunk másnap számában feltétlenül meg fog jelenni.

APRÓ HIRDETESEK.

AZ APRÓHIRDETESEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej A legkisebb hirdetés ára 10 szócik hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kiadványt szavak alábuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdézősködre válaszolunk. Ajánlatok jellegű levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

▲ ▲ HIRDETESEKET DÉLUTÁN 5 ÓRÁIG VESZÜNK FEL. ▲ ▲

HAZASSÁG.

KOZÉPKORU tisztviselő, ösmeretség hiányában szeretne megismerkedni oly gör. kel. vallású jó családból való 25—30 év körüli urileánnyal vagy özvegyasszonnyal, amely a mai viszonyokhoz megfelelő hozománnyal rendelkezik. — Teljes című és fényképpel ellátott leveleket Z. J. jellegre az Aradi Közlöny kiadójába kérem. 4035

ALKALMAZÁS.

KIFUTOLBANY megbízható — lehetőleg biciklivel — felvétetik. — Jelentkezni: Salgóné bizományi üzletében, Str. Horia (Széchenyi-u.) 1. Neuman-palota.

KÉSZPÉNZZEL rendelkező, perfect német, magyar, román, angolul tudó értelmiségű, bizalmi, irodai vagy egyéb állást vállalna. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4010

SZAKACSNO, ki francia konyhát tud, alkalmazást nyer. Cím Calea Saguna 75., I. em., este 8 órákor. 4032

DEUTSCHES Fräulein wird zu einem Huben der zweiten elementarklasse für den 15 Okt. gesucht, die rumänisch unterrichten kann und etwas klavier spielt. Dr. Lörincz, Deva. 4038

KISZOLGALO MUNKAHROT (szakmabeli) keres Közpel lszó papirkereskedése Aradon. 28

ÓNALLO, jó bizonyítvánnyal bíró szakácsnő azonnali elhelyezkedésre állást keres. Címeket „Komoly” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába kér. 4036

LAKÁS.

HAROMSZOBÁS, fürdőszobás lakást keresek a belvárosban. Évi 36.000 lejt fizetek. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 1284

KÜLÖNBEJÁRATU uccai burorozott szoba azonnal kiadó. Str. Romániai 9. 4084

EGYSZOBÁS konyhás lakás főtéren kiadó Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

HAROMSZOBÁS uccai modern lakás, november elsejére kiadó. Str. Seminarului 14. 4080

MAGÁNHAZBAN két uccai szobás lakás kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4081

Kiadó

négyosztós, fürdőszobás, konyhás lakás éléskamrával és pincével azonnalra a Piata Avram Iancu (v. Szabadság-tér) sarkánál. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 250

Oszi ruhákat, kabátokat

fest, tisztít:

KNAPP

v. Weitzer-u. 11.

v. Magyar-u. 10.

KÉTSZOBÁS lakás vízvezetékkel rögtön vagy későbbre olcsón kiadó, volt Dezső-ucca 29. 4084

KÉT szoba, konyhás 1-ső emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cím: Calea Banatului (v. Asztalos Sándor-u.) 3. 800

VÉTELESELADAS.

ANTIK íróasztalok, Biedermayer etazser és szalonok, uriszoba, vitrinek, intarziás antik szekrények, ezüst evőeszközök, ezüst tálcák és girandok, keleti és helyben készített perzsaszőnyegek, tükrök, szalonok, festmények, asztalok, sekreter, antik órák, komplett szobaberendezések, nagy antik fotelok, kézmunkák, zongorák, hegedűk, ékszeres stb. eladók SALGONÉ bizományi üzletében, Strada Horia (Széchenyi-ucca) 1. Neuman-palota. 1000

TISZTA, MOSOTT RONGYOT gépek tisztítására kisebb tételben keresünk megvételre. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 400

KERESEK bizományi üzletembe keleti perzsaszőnyegek, ezüsttárgyakat, márkás porcellánokat, vitrineket, antik komódokat, komplett szobaberendezéseket, előszobafalakat, szalonokat, szőrméket, dísz-tárgyakat stb. s azok gyors eladásáról gondoskodom. SALGONÉ, Str. Horia 1. Neuman-palota. 1000

MACULATURA PAPIR 5 kgros csomagokban, rendkívül olcsón kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

NAGYMENNYISÉGŰ PLEHPANT eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1151

Tűzifára kérjen ajánlatot nagyban és kicsinyben

Boros Jenő fa- és széna-telepén, volt Óvár-tér és Hajó-ucca sarok. — Telefon 591

ELLÁTÁS.

Elsőrendű vegetáriánus-koszt

kapható: Bul. Regele Ferdinand 63—65., földszint, ajtó 1., Tóthnéál, (Dengli-ház)

ÜZLETEK.

BÁNATI BANKEGYESÜLET házában egy szép üzlethelyiség november 1-re kiadó. 3970

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sarkánál, ahol hosszú évtizedeken át nagy vevőkörrel rendelkező kelmetestű és tisztítóüzlet volt, azonnalra kiadó Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Hirdessen a 45 éve fennálló „Aradi Közlöny”-ben

Tavaszi és nyári ruhákat, felöltőket

legszebben, legolcsóbban fest, tisztít

MÜLLER J. és FIA

Calea Banatului 6. (v. Asztalos S.-u.) Str. Brătianu 5. (v. Weitzer J.-u.)

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak!

Távíratcím: „HUNGARIOTEL”.